

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 10
- 3. september 1997
- Uke 36
- 22. årgang

– STUDENTMASSEN MÅ STYRES

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Universitetet i Tromsø har en målsetningen om å ha 9000 studenter. Det innebærer at Stortinget må prioritere oppbygningen av UiTø, fremfor at ungdom skal ha rett til å velge hvor de skal studere. Det mener universitetsdirektør Harald Overvaag og studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen.

SIDE 5

ERLEND LOE

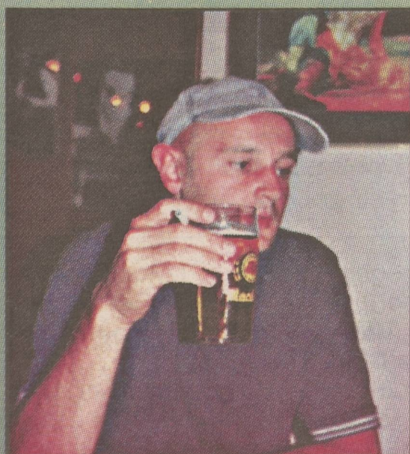

FOTO: STINE EIDISSEN BYA

FORFATTEREN som er blitt skamros for kultboka «Naiv. Super» har vært i Tromsø.

SIDE 33

LYSLØYPA

FOTO: MARTIN TJERSLAND

FÅ MED DEG vår store oversikt over uteplassenes ølpriser, og behold studielånet lengre.

SIDE 31

STORTINGSVALG

FINN UT HVA Stortingskandidatene vil gjøre for studentene.

SIDE 6-7

Studenter, se hit

Hvorfor skal studenter se til Universitetet i Tromsø. Et sentralt spørsmål i dagens debatt om studentnedgang. Særlig når UiTø har et ønske om hele 9000 studenter.

En del ting kan vi ikke gjøre noe med. Ja, vi ligger nord for polarsirkelen. Ja, det er mørketid. Ja, det er sne. Riksmedia har skrevet side opp og side ned om «Tromsnø». Likeså rykket arbeidsgivere lengre sør inn annonser i nord norske aviser da målestaven hos Værmeldinga viste nesten tre meter sne i April, med lovnader om tidlig vår som et frynsegode med jobben. Ærlig talt tror jeg ikke det er mange som har klima som ene og alene grunn for å flytte her i fra og skulle det nå være det så er det lite vi kan gjøre med det. Vi må lete andre plasser.

Rekruttering

Universitetsdirektør Harald Overvaag sa i sin tale på Årsfesten at noen av de viktigste oppgavene var å rekruttere studenter fra sør til nord, og hvordan motivere nord-norsk ungdom til å søke høyere utdanning i Nord-Norge i steden for i sør. For så å beholde dem her oppe.

Det er en kjent ting at det er mange studenter sørfra som heller velger å stå på venteliste på fag i Oslo enn å i det hele tatt ta i betraktning et tilbud her oppe som har nye lokaler og bedre lærerkapasitet ganske enkelt fordi de ser for seg at det ligger så langt utenfor alfarvei. Enda van-

skeligere kan det være å opprettholde den geografiske spredningen når alle universitetene åpner flere studier. Det blir svært vanskelig å få disse til å søke hit selv om vi får idrettsbygg og bedret boligtilbud. Da er det viktigere å søke å få nord-norsk ungdom på trua at utdanning er veien å gå. Potensialet skulle være der. Vi er fortsatt færre som velger høyere utdanning her oppe i nord enn resten av landet.

Hvorfor utdanning

For å velge universitetsutdanning og flere hundre tusen i lån bør du ha en motivasjon. For de fleste er motivasjonen jobb. Det er en kjent sak at ikke alle utdanninger på universitetet er en enveiskjørt vei til jobben med stor j. Særlig vanskelig kan det bli å se for seg jobb etter endt utdanning dersom du er interessert i å fortsette å bo der du kommer i fra. Det vil si i distriktene for de aller fleste fra Nord-Norge. Det er neste utfordringen vi har: hvordan beholde folk i landsdelen.

Tenk stort

I distriktene er det meste konsentrert om utnyttelse av naturressursene som jo er så uendelig viktig her nord. Likevel er

Hvordan skal Universitetet i Tromsø med rektor Tove Bull i spissen klare å skaffe 9000 studenter til til veie?

det vanskelig for studenter som har litt mer utradisjonelle utdanninger å skaffe seg jobb i distriktene. Det er da det er nød-

vendig med nytenkning både fra studentene og de der ute i distriktene sin side. En vilje til å tenke nisjer og nytt. Informa-

sjonsteknologien har forandret mye. Nå kan du like godt utvikle et dataprogram på Senja som i London. Geografi spiller stadig mindre rolle. Vi er ikke lenger tvunget til bare å satse på hva naturen gir oss. Vi kan også tenke utradisjonelt.

Kompetanse

Det er der UiTø er svært viktig. For å skape seg nisjer og komme med nye ideer som kan dra ressursene til distriktene trengs kunnskap, spisskompetanse og motivasjon. De to første er UiTø store oppgave. Det andre kan vi studentene gjøre noe med. Ved å utnytte den nye informasjonsteknologien, tenke utradisjonelt og våge å satse - i distriktene. Det siste som mangler er en lokal og sentral velvilje til å støtte opp om nytenkning. Klarer vi dette vil ikke bare vi skape vår egen arbeidsplass og styrke distriktsnorge, men stadig flere vil se vitsen med utdanning på universitetsnivå. Så gjenstår bare å si velkommen til Tromsø og lykke til.

Marit Helene Stensen

Utopia
Studentavis Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Adresse: Universitetet – ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@list.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>
ISSN: 0806-9611

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonym. Vi foretrekker tekst på diskett eller e-post.

Ansvarlig redaktør: Martin Tjersland
Nyhetsredaktør: Marit Helene Stensen
Kulturredaktør: Stine Eidissen Bya
Deskansvarlig: Siri Vaggen Olsen
Fotoansvarlig: Lars Åke Andersen
Redaksjonssekretær: Lise Swensen
Internettansvarlig: Per Steinar Moen

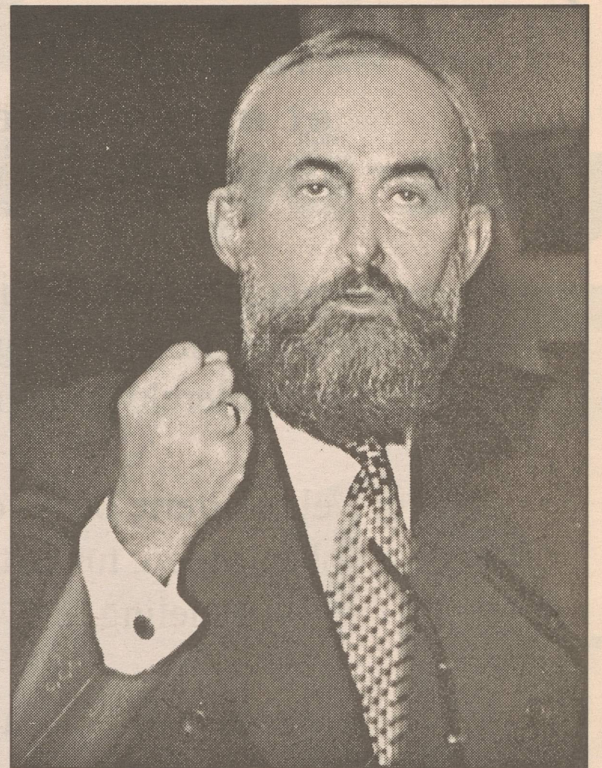
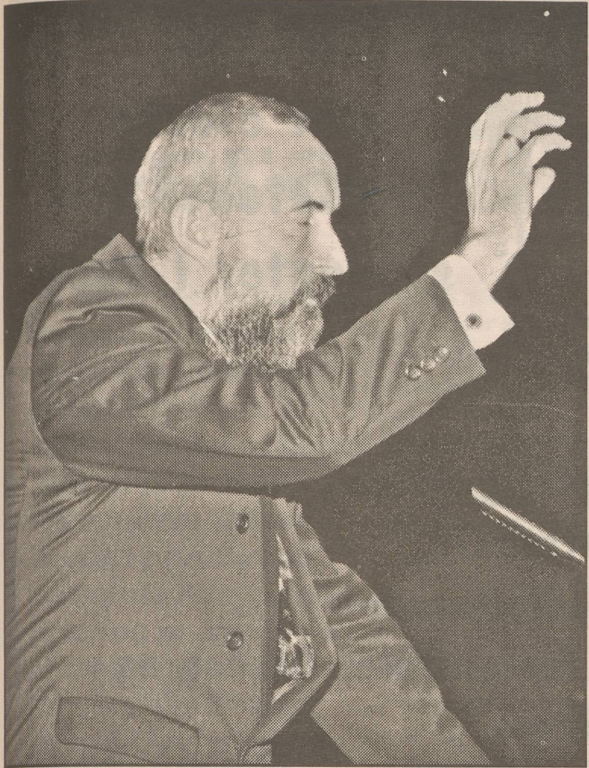
Redaksjonen: Marte Holmemo, Asgeir Johansen, Magnus Clough, Vegard Bønes, Ola Bratlie, Rune Sævik, Elin Førund, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Johanne Skoe Jakobsen, Linda Dahl, Kjersti Nielsen, Marit Bugge, Sondre Knutsen, Åse Katalin Macsali, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Kai Arne Hansen og Aslak Haanshuus.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på 5000

Annonsepris: Kontakt oss for tilbud

Neste deadline: 11. september 1997

Neste utgivelse: 17. september 1997

Hva skal du bli når du blir stor?

Nettopp det forsøkte Planleggingsminister Bendik Rugaas å gi oss gode tips om i sitt foredrag «Arbeidsmuligheter for ungdom med høyere utdanning i Nord-Norge».

U Marit Helene Stensen

Sats på utdanning, og sats på spisskompetanse. I et land med bare 4,3 millioner innbyggere er

det veien å gå, i følge Planleggingsministeren.

Spesielt for Nord-Norge

Nord Norge er i en noe spesiell situasjon i forhold til resten av landet i følge Rugaas:

– Mange synes å glemme den nære fortid og det faktum at store deler av nordnorge måtte gjenoppbygges etter krigen. Noe som har stor innvirkning den dag i dag. Derfor har staten er rekke næringstiltak spesielt for den nordlige landsdelen, slik som nedskrivning av studielån og lavere arbeidsavgiveravgift.

Kort sagt særbehandling for å få likhet, sier han. Rugaas pekte også på vår beliggenhet: – Det at vi har Russland som nærmeste nabo er en fordel vi bør benytte oss av, ikke minst når det gjelder handel. Oljevirkomheten kommer stadig lengre nord og er et annet felt vi kan satse på i fremtiden.

Jobbmuligheter

Rugaas pekte ut flere næringer han mente ga jobbmuligheter:

– I en befolkning som blir stadig eldre ser jeg store muligheter innen helse og omsorg.

Kultur og forskning er andre viktige områder. Man må heller ikke glemme at utdanning i seg selv gir jobber, sa han. Imidlertid understrekte han også de store mulighetene Informasjonsteknologien (IT) ga :

Informasjonsteknologi er vår tids store utfordring og mulighet, mente Rugaas.

IT utfordringen

IT gir store muligheter til distriktene. Ved hjelp av denne teknologien er man ikke avhengig av å være i tettsteder. Gode ideer kan nå utvikles i distriktene

og sikre nye arbeidsplasser og ressurser. Finansieringsmuligheter mangler det heller ikke på :

– Det er fond tilgjengelig for å støtte gode ideer. Det gjelder bare å utnytte de ressurser som faktisk er stilt til rådighet av staten. Imidlertid er utdanning og nytenkning svært viktig dersom man skal kunne utnytte denne nye teknologien. Man må se på utdanning som en basis, ikke bare som en vei til et bestemt yrke på fremtidens arbeidsmarked, ifølge Rugaas.

– Det er ikke nødvendigvis du som ser dårlig, men verden som er utydelig, sier Planleggingsminister Bendik Rugaas om dagens arbeidsmarked.

ALLE FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Velkommen til et nytt studieår for ansatte og studenter

Stor fagbokavdeling i 2. etg.
med fagbøker, tidsplanleggere og gode
tilbud på skolerekvisita, posters, etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, en-
gelske bøker, video, turkart, multimedia
avdeling, etc.

Vi bestiller prompte de fagbøker som
trengs uten ekstra omkostninger.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø

Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 68 35 40

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : Centrum@icenet.no

(<http://www2.salgsnett.no/centrumlibris>)

PIZZA HUSET

25
år

Skippergt. 44 • 9008 Tromsø • Tlf 77 68 44 10 • Fax 77 61 07 95

Det eldste treffstedet for studenter i byen

- Ny-y-ydelig pizza
- Studentrabatt
- TSI-medlemsrabatt
- Gratis møtelokaler for lag og foreninger

Åpningstider:

ma, ti og on	11.00 - 23.30
tor og fre	11.00 - 24.00
lørdag	12.00 - 24.00
søndag	12.00 - 23.30

Prøv også vår avd.
nord på øya:

UTSIKTER

PIZZERIA & CAFE

STAKKEVOLLAN FORRETNINGSSENTER
9018 Tromsø • Tlf. 77 67 67 66 - Fax 77 67 67 65

Bringing
av pizza

Tlf. 77 68 44 10

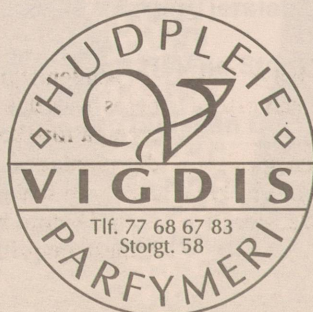
Hamna, Kroken og Kvaløysletta: kr. 50,-
Tromsøya (ekskl. Hamna) og
Tromsdalen: kr. 40,-

Hudpleie

FRUKTSYRE-
BEHANDLINGER /
MEKANISK SLIPING:

- Acne
- Arr
- Grov hud
- Store porer
- Rynker
- Pigmentflekker
- Hårsekkbetennelse

10% studentrabatt
i parymeriet

FOR HERRER:

Duft - Deo
- Aftershave

Studentsamfunnet i Tromsø

PROGRAM

6. september

Landskamp i fotball på storskjerm i
Aud. Max.: Aserbajdsjan-Norge.

10. september

Landskamp i fotball på storskjerm i
Aud. Max.: Norge-Sveits

12. september

Trang Fødsel på SV-kjeller'n

15. september

Det 2. senat åpner kl. 16.00

Studentsamfunnets kontor i
Hovedgården holder åpent på
hverdager fra 10-12.

e-post: samfunnet@samfunnet.org.uit.no
Tlf: 77 64 49 16, faks 77 67 60 25

BORGERGODER

SubSirkus

Borgere får reduserte priser på kon-
serter, samt fri c.c. fredag og lørdag!

Amtmannens Datter

Dagens rett med drikke (øl 29,-/
brus 10,-) til studentpris bare for
borgere.

KulturHuset

Alltid 20,- avslag på studentpris på
det som skjer i KulturHuset eller i
KulturHusets regi, teater, konserter,
balletter m.m.

Hong Kong Village

20% på kinesisk take-away mat. Lig-
ger i toppen av Storgata, de bringer
om du ringer 77 61 14 88.

Trang Fødsel

kommer tilbake til Tromsø. 12.
september holder gruppa konsert i
SV-kjeller'n. Billetter fås kjøpt
enten på Samfunnskontoret i
Hovedgården eller Amtmandens
Datter.

Rabatt for
samfunnsborgere!

– Sørnorske studenter må være villige til å flytte på seg

Til tross for forventet nedgang i antallet studenter ved Universitetet i Tromsø, er målsetningen at tallet skal økes til 9000.

– Men dette krever bevisst prioritering fra sentrale myndigheter og en styring av studentmassen, sier universitetsdirektør Harald Overvaag og studiedirektør Ingrid Bergslid Salvesen (bildet).

U Lise Swensen

Studietilbøyeligheten blant ungdom i Nord-Norge er lavere enn landsgjennomsnittet. Dersom landsdelen skal komme opp på gjennomsnittet, må andelen økes til 11 prosent og 9000 plasser ved UiTø. Dette innebærer at studenter må lokkes nordover, slik at et fullverdig tilbud kan bygges opp i Tromsø.

– Det er veldig viktig at regjeringen og Stortinget er bevisst at UiTø er under oppbygning. Vi er veldig glad for at Sandal har sagt at UiTø fortsatt skal utvikles, sier Overvaag.

Vind sørover

UiTø hadde i fjor det største an-

tallet studenter noen sinne, til tross for at man faktisk forventet en nedgang. På samme tidspunkt i fjor hadde 500 flere studenter registrert seg. Nedgangen forklares hovedsakelig med lavere ungdomskull kombinert med åpning av de såkalte frie studiene på de andre universitetene.

– Det er en vind som bærer sørover, og når man får muligheten er det mange som reiser. Det er helt klart at skal vi ha en nasjonal utnyttning av plassene, er det helt feil å opprette flere plasser sørpå, sier Salvesen som har liten forståelse for at ungdom sørpå ikke skal behøve å flytte på seg for å få en utdanning.

Universitetet i Oslo (UiO) er i større grad en undervisningsinstitusjon bare for sin region. Dette i motsetning til de andre universitetene med Tromsø på topp som i langt større grad rekrutterer studenter fra hele landet.

– I den sammenheng er det pussig å registrere at da det på det meste bodde 200 til 300 studenter på bomberom i Tromsø, ble oppmerksomheten rettet mot kommunen, UiTø og Samskipnaden. På Dagsnytt ble det omtalt som noe pittoresk. Når samme situasjon nå har oppstått i Oslo, blir det til et nasjonalt problem uten at UiO har vært på banen en eneste gang, forteller Salvesen.

Økonomi

En finansiering av UiTø ut fra en stykkpris-tankegang, har Overvaag lite til overs for. Tilskuddet fra Stortinget bør også være ment å skulle stimulere landsdelen og universitetsdirektøren tror ikke at nedgang eller stagnasjon i studenttallet vil gi seg utslag i lavere bevilgninger.

– Men det er ikke til å legge skjul på at studenttallet er viktig for oss, legger han til.

I den videre utbyggingen av UiTø, står teorifagbygget øverst på ønskelisten, men utvikling av fagtilbudet med både flere basisfag og nye spennende fag er også et viktig mål. Studentvelferd og utbygging av IT-tilgangen på universitetsområdet er andre satsingsområde som Overvaag og Salvesen nevner.

Nedgangen

I år ble det sendt ut 800 færre tilbud om studieplasser enn det ble i 1996. Til nå har 500 færre studenter registrert seg enn på samme tid i fjor:

– Det har vært en utrolig treg start på registrering i år, sier studiedirektøren som tror at nedgangen kan bli enda mindre enn 500 studenter.

Nedgangen i studenttallet har vært forventet i flere år, forteller Salvesen, men først nå ser nedgangen til å komme. Hun vil ikke gjette på hvor stor nedgangen blir blant annet fordi de venter en økning i desentrali-

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

serte studieplasser og studenter tilknyttet fjernundervisningsopplegg og videreutdanning-program:

– Men vi forventer en liten nedgang av studenter som studerer på campusen, innrømmer Salvesen.

– En utfordring

Den negative fokuseringen på mørketid og vinteren i Tromsø irriterer studentstyreleder Eidi Ann Hansen, men hun tror ikke det har hatt noen innvirkning på nedgangen i studenttallet i Tromsø.

U Lise Swensen

Det ser ut til å bli 500 færre studenter i år enn i fjor. Eidi Ann er ikke overrasket og forklarer nedgangen med mindre ungdomskull og åpning av studier sørpå samt et lettere arbeidsmarked.

At stadig nye snørekorder har skremt sørnorsk ungdom vekk fra Tromsø, tror hun ikke.

– Alt svartmales slik. At det er så mørkt og svart og kaldt. Men jeg som kommer fra tjuk-

keste Østlandet synes mørketida bare er koselig.

Eidi Ann håper Tromsø slipper å bli stemplet som det lille rare universitetet langt mot nord uten idrettshall og med et begrenset fagtilbud.

Godt miljø

– Jeg synes i utgangspunktet at åpning av studier og at folk selv kan få velge hvor de vil studere er positiv, selv om det går ut over Tromsø. Utfordringen blir nå å profilere Tromsø som et skikkelig dødsbra alternativ. Mange fra Oslo vurderer ikke Tromsø engang. Det er helt utrolig at folk gidder å stå i kø for å komme inn, i stedet for å komme til Tromsø hvor alt er nytt og hvor vi har bedre plass.

Hun legger vekt på studentmiljøet her er godt og er oppadgående.

Velferd

– UiTø ble opprettet for å akademisere Nord-Norge. Hvis po-

litikerne virkelig mener det, må de satse på studentvelferd, sier Eidi Ann.

Hun viser til både idrettshall og studenthus som begge er sårt savnet blant studentene:

– Men det er ikke bare velferden det handler om. UiTø er ikke ferdig utbygd. Vi mangler fortsatt flere av basisfagene og vi må ha mulighet til å ruste universitetet.

Eidi Ann Hansen er lei av svartmalingen av Tromsø som studentby.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Mindre i semesteravgift

500 færre studenter betyr 175 000 kroner mindre i semesteravgift.

– Jeg tror ikke noen spesielle grupper får svi når vi skal fordele semesteravgifta, sier Eidi Ann Hansen.

Studentstyret skal ikke fordeles fordeles før i november, men på førstkommande møte er det planlagt å sette ned en komite som skal gå grundig i gjennom de store bevilgningene fra semesteravgifta.

– Komiteen opprettes for at vi skal ha et godt grunnlag for å fordele pengene. Sist vi fordelte semesteravgifta satt vi til klokken tre på natta, og da er det vanskelig å ha oversikten, sier Eidi Ann.

Student- flesk

Flere av Tromsø-partiene har ungdomskandidater på listene sine til stortingsvalget, men hva vil de gjøre for studentene? Vi har bedt ungdomskandidatene til seks av partiene svare på fire konkrete spørsmål.

U Lise Swensen og Ørjan Haugholt

1. En student som mottar maksimal støtte fra Statens lånekasse for utdanning, har mindre å leve for i måneden enn en minstepensjonist. Synes du dette er riktig?

2. Skal Universitetet i Tromsø få tilskudd til bygging av idrettshall?

3. Hva vil dere gjøre for å bedre boligsituasjonen for ungdom over hele landet?

4. Bør stipendandelen økes og eventuelt hvor mye?

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Charlotte Kristiansen,
1. kandidat for Rød
Valgallianse i Troms:

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Thomas Johansen,
2. kandidat for
Sosialistisk Venstre-
parti i Troms.

RV mener at såvel studenter som minstepensjonister har for dårlige økonomiske vilkår. Vi har programfesta etablering av en generell minstenorm for livsopphold, som skal gjelde trygde- og sosialhjelpsmottakere og andre uten lønnsinntekt. Kall dette gjerne samfunnslønn, eller for studentene studielønn.

RV går inn for videre utbygging av Universitetet i Tromsø. Idrettshallen og teorifagsbygget bør få ordinære byggebevillinger fra 1998. Det er også viktig å få oppretta et sosialt møtepunkt i form av et studenthus.

RV har programfesta ei rekke tiltak som vil bedre boligsituasjonen for folk flest, for eksempel maksimalpris på vanlige boliger knytta til gjennomsnittslønna i industrien, flere offentlige utleieboliger, husbankrente på maks 4 prosent og økt betalingstid, gjenninnføring av momsfritak på boligbygging. Dette vil bedre økonomien både for dem som eier og dem som leier bolig. Spesielt vil vi fremme lovforslag om rett til egen bolig for alle over 18 år, og medfølgende plikt til det offentlige til å bygge nok rimelige og gode utleieboliger.

Av svar 1 framgår at RV er for 100 prosent stipendandel. Vi stemmer for alle forslag om økning fra dagens nivå.

Det er urettferdig at en vanlig student skal ha mindre å rutte med enn en minstepensjonist. SV mener at studentenes økonomi må forbedres! Vi går inn for å bedre studiefinansieringa og ha ei lav, politisk styrt lånerente godt under markedsnivå. For å bedre studentenes økonomi mener SV at det må bygges flere og billigere ungdoms- og studentboliger.

Jeg går inn for at Universitetet i Tromsø skal få det tilskuddet til idrettshall. Nylig fikk Universitetet i Oslo 100 millioner til sin andre idrettshall. Det er en total mangel på distriktpolitisk tenkning når ikke Tromsø får tilskudd, og Universitetet i Tromsø har et så dårlig velferdstilbud at vi trenger en hall!

SV har lansert en 10-punktsplan for å bedre boligsituasjonen for ungdom. Vi krever at halvparten av dagens boligskatte-750 millioner - øremerkes til bygging av ungdomsboliger, og at studentsamskipnadene får penger til å bygge flere studentboliger. SV vil ha husleienemder med reell makt: Kommunen og husleienemda må kunne bestemme makspris for utleie av boliger for å få ned leia. SV går inn for at Tromsø skal be om å få bli prøvekommune for slik styring av leiesatsene.

SV går inn for at stipendandelen økes til 50 %.

(Svarene fra Thomas Johansen er blitt forkortet).

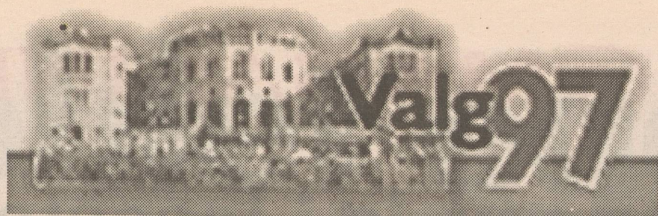

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Synnøve Konglevoll,
2. kandidat for Troms Arbeiderparti:

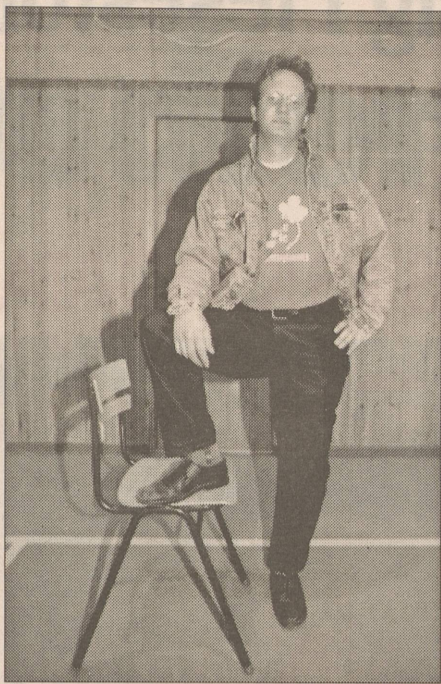

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Ivar Prestbakmo,
4. kandidat for Troms Senterparti:

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Ine Eriksen,
4. kandidat for Troms Høyre

Øyvind Korsberg,
1. kandidat for Fremskrittspartiet i Troms

Jeg synes ikke det er riktig å sette minstepensjonister og studenter opp mot hverandre. Jeg er enig i at summen av stipend og lån burde vært større. Studiefinansieringen er blitt mye bedre de siste årene. Siden 1990 er renta nesten halvert, vi ønsker å få den enda lavere. Samtidig har stipendandelen økt fra 13 prosent til 28 prosent og det blitt 54 600 flere studenter. Arbeiderpartiet har hittil prioritert at flere skal få nytte godt av ordningen, fremfor en veldig god ordning for noen få. Jeg vil når jeg kommer på stortinget gjøre mitt for at studentene skal få mer å leve for.

Jeg kan love at som medlem i Tromsø Sosialdemokratiske Studentforbund (SSF) som har kjempet for denne saken, blir idrettshall en av mine hjertesaker på Stortinget.

Vi vil bygge flere utleieboliger med staten som garantist, og gjøre det lettere å få lån til egen bolig. Arbeiderpartiet vil bruke husbanken til å bedre situasjonen blant annet ved å utvikle videre det nye boligtilskuddet til ungdom i etableringsfasen.

Arbeiderpartiet vil øke stipendandelen til 30 prosent i løpet av neste stortingsperiode.

Nei, det er ikke riktig at en student med maksimal støtte fra Statens lånekasse for utdanning skal få mindre å leve for enn en minstepensjonist. Studenter må få utbetalt et støttebeløp som bedre samsvarer med hva det faktisk koster å leve, slik at man er mindre avhengige av foreldrenes økonomi eller inntekter av jobb ved siden av studier.

Ja, Universitetet i Tromsø må få tilskudd til idrettshall, men det må ikke gå på bekostning av andre nødvendige utbygginger på universitetet.

- program for utbygging av 5000 utleieboliger hvert år.
- øke statlige bevilgninger for bygging av studentboliger betydelig.
- gi fradragmuligheter for leiekostnader.
- etablere lavinnskuddsboliger i borettslag. ungdom støtte gjennom lånene til å etablere seg med egne boliger.

Stipendandelen for studenter økes til 40 prosent, samtidig som renta settes minst 1 prosent under markedsrenta og at lån ikke skal rentebelastes før et halvt år etter studieslutt.

Jeg vil avvise problemstillingen som uaktuell, fordi hverken minstepensjonister eller studentene tjener på at de blir satt opp mot hverandre. I stedet må både studenter og minstepensjonister ha såpass mye penger at de klarer seg. Økning i stipendandelen, lavere boutgifter, flere jobber til ungdom og muligheten til å tjene mer skattefritt i året, er eksempler på hva Høyre vil gjøre for å bedre studentenes situasjon.

Jeg mener i alle fall at det er viktig med en egen idrettshall for å gjøre UiTø mer attraktiv, og for at de studentene som ønsker å trimme litt, skal ha et sted å være.

Høyre vil at det skal bygges cirka 10.000 nye studentboliger i løpet av de neste fire årene. Det vil føre til at studentene får billigere boliger, og at ikke-studerende ungdom får billigere boliger, fordi presset i det private boligmarkedet avtar.

Høyre har i første omgang programfestet 30 prosent stipendandel.
- staten skal ta større risiko med etableringslånene, slik at kommuner kan gi

Nei, vi ønsker å oppheve den behovsprøving Lånekassen utøver overfor myndige personer basert på deres foreldres inntekt.

Dette må være et velferdstiltak overfor studentene øremerket gjennom landets studentsamskipnader.

Samskipnadene må få flere boliger som kan stilles til disposisjon for å unngå dagens høye prispolitikk.

Ja, helt klart er det viktig. I tillegg går vi inn for at fradrag for renter og avdrag på studielån skal gis på selvangivelsen.

DITT MEDI@MAGASINET MED:

- Norges største utvalg i lesestoff
- Nord-Norges største utvalg i multimedia

DU FINNER OSS I STORGATA

VI BRYR OSS OM DIN FRITID

tempo
GÅRDEN

ÅPNINGSTIDER:

Ma - Fr. 09.00 - 20.00
 Lørdag 09.00 - 17.00
 Søndag 13.00 - 18.00

Storgata 67
 9008 Tromsø Tlf. 776 30 7 60

1200 Bladtitler
300 Spesialtitler 300 Boktitler
500 CD-ROM 250 Kjøpefilm

NARVESEN

medi@
magasin

Fordoblet egenandel på studier i England

Valutamarkedet har gitt norske studenter i England en ubehagelig overraskelse:

- Fordi vi får utbetalt stipend fra Lånekassen i en kronekurs som gjaldt for flere måneder siden har egenandelen vår mer enn fordoblet seg, sier studentene Nina Buvang Nilsen, Kristin Nielsen og Roger Jørgensen.

U Marit Helene Stensen

De skal begge til London for å studere i høst, men er bekymret for den økonomiske situasjonen. - Vi kan risikere å måtte betale en egenandel som har økt fra 8000 nkr til omtrent 17000 nkr, og den har vært oppe i 20 000, alt avhengig av kronekursen.

Ekstrakostnader

I tillegg blir de generelle levekostnadene også høyere når vi nå må betale 12 kroner for 1 pund, mot omtrent 10 kroner før. Det blir det fort penger av det, særlig i en by med en av verdens høyeste levekostnader. Vi har regnet og regnet på kronekurs og livsopphold, og det blir et trangt budsjett dersom Lånekassa ikke justerer stipendet i forhold til den nåværende kronekursen, sier de

- Jeg fikk tilbud om en hybel som med den gamle kronekursen ville ha kostet 2800 kroner, men som nå kostet 3500 nkr. Det ble for dyrt, og jeg måtte si nei takk, sier Buvang Nilsen.

Teknikaliteter

De vil likevel poengtere at de ellers er godt fornøyd med tilbudet Lånekassen gir:

Utenlandsstudentene Nina Buvang Nilsen, Kristin Nielsen og Roger Jørgensen kan risikere å få mer enn fordoblet egenandel på skolepengene i England.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

- Det er bra at de betaler en så stor del av skoleutgiftene i stipend. Derfor er det bare så synd at slike teknikaliteter som kronekurs nesten skal kunne ødelegge et så fint tilbud, mener de.

- Jeg har jobbet i hele sommer for å ha råd til å finansiere oppholdet, men hva med de som for eksempel ikke har fått seg sommerjobb av en eller annen grunn. Hvordan skal de kunne klare en slik uventet ekstraavgift, spør Nielsen.

- Hva med heller å betale ut stipend og lån i landets egen valuta, slik at du slapp å risikere å sitte med en ekstrautgift på flere tusen kroner på grunn av svak kronekurs. Da vet vi hva vi har å forholde oss til, mener de.

Avventer svar

U Marit Helene Stensen

- Vi er klar over situasjonen for alle de nesten 3000 norske studentene som studerer i England. I tillegg kommer de omtrent 2000 studentene i USA, som også har opplevd noe av det samme. Derfor har

vi tatt kontakt med Kirke- Ut-danning- og Forskningsdepartementet, og venter nå på svar, sier førstekonsulent Jonny Lybæk på Utlandskontoret på Lånekassen i Oslo.

- De får nok en oppjustering av kronekursen, men om det blir fra dette semesteret, eller om de må vente til vår-

semesteret, vet vi ikke før vi får svar fra departementet. Det er USA og England som tar i mot flest norske studenter, så dette rammer en stor gruppe studenter, noe vi er klar over. Vi gjør så godt vi kan, sier han.

1150 % medlemsøkning

U Hadi Lile
Studentsamfunnet har økt med-

lemstallet med 1150% siden jula 96. Størst var økningen i løpet av Debut Uka, da Samfunnet fikk

250 nye medlemmer. Samfunnet har i dag over 700 medlemmer, fra å ha bare 60 for drøyt et halvt

år siden. Den eksplosjonsaktige økningen skyldes intensivert reklame, avtaler med Amtmann-

ens datter og Sub Sirkus og mange gode arrangement, i følge kilder på Samfunnet.

Studentene sparer 1/2 million på kopier

Prisen på kopikort er blitt halvert. Studentene vil heretter betale 50 øre per kopi, mot 1 krone tidligere.

U Asgeir Larsen

Universitetsbiblioteket har kommet frem til en avtale med Kjell Arnesen a/s som gir oss billigere kopier.

– Grunnen til at prisene kan reduseres så mye er den nye avtalen som er inngått, sier en fornøyd førstefullmektig Nina Bergmo ved UB. Ingen Utopia har vært i kontakt med på UB kan gi et eksakt svar på når

kopiprisen sist ble justert, men det må være snakk om en gang i første halvdel av 1980-tallet.

Avtalen går i korte trekk ut på at Kjell Arnesen a/s tar over hele driftsansvaret for kopieringstjenesten. De har satt inn nye kopieringsmaskiner som gir lavere drifts- og servicekostnader. Avtalen er inngått for fem år, og omfatter for tiden 4 - 500.000 kopier i året, fordelt på 7 maskiner. Med bedre kvalitet og lavere pris er dette antallet forventet å stige vesentlig.

Bjørn A. Solstad hos Kjell Arnesen a/s bekrefter at tilbudet til studentene vil bli bedre med den inngåtte avtalen. Blant annet arbeides det med å få

– To til prisen av en, sier Nina Bergmo. FOTO: ELLEN WANG

plassert 1 eller 2 fargekopimaskiner i UB sine lokaler. Solstad håper at den første er på plass allerede i løpet av høstsemesteret.

Det er Kjell Arnesen a/s som bærer det økonomiske ansvaret for avtalen, men Solstad forsikrer at prisen på 50 øre

per kopi er tilstrekkelig. Han ser ingen grunn til å måtte høyne prisen i overskuelig fremtid.

Både UB og Kjell Arnesen a/s uttrykker tilfredshet med avtalen. Solstad ser på avtalen som en tillitserklæring til Kjell Arnesen a/s.

Utdeling av priser ved Universitetet i Tromsø

Under universitetets årsfest 25. august 1997 ble delt ut fire priser. Rektor Tove Bull delte ut Likestillingsprisen, Undervisningsprisen og Forskningsprisen, mens høgskolerektor Bjørn Hersoug ved Norges fiskerihøgskole (NFH) delte ut Fiskeriforskningsprisen.

Likestillingsprisen for 1997

Likestillingsprisen gikk i år til førsteamanuensis Siri Gerrard, Norges fiskerihøgskole. Siri Gerrard har vist stor bredde i sitt daglige arbeid ved Universitetet i Tromsø (UiTø) ved sitt forskningsmessige og universitetspolitiske arbeid for likestilling. Hun har i mange år jobbet for å bedre mulighetene for kvinner i fiskerieringa generelt og ved UiTø og NFH spesielt.

Hun har gjennom egen forskning og undervisning satt kjønn og likestilling på dagsorden, både innen akademia og utad. Hun har en utrolig evne til å vise

omsorg for studenter og kolleger på tvers av fagfelt, med oppmuntring og faglige råd, og gir andre troen på at det de holder på med er viktig.

Undervisningsprisen for 1997

Undervisningsprisen ble i år tildelt de ansatte ved 3. årsheten profesjonsstudiet i psykologi.

De ansatte ved 3. årsheten profesjonsstudiet i psykologi setter studentenes læring i fokus med et undervisningsopplegg som har klare elementer av prosjekt- og problembasert læring.

De tredje studieåret ved profesjonsstudiet i psykologi består av klinisk psykologi og personlighetspsykologi.

Studiet blir vurdert svært krevende for studentene fordi de i tillegg til den teoretiske undervisningen også skal læres opp i klinisk arbeid og skaffe seg erfaring fra arbeid med klienter. De ansatte ved 3. årsheten gjennomfører undervisningen på en svært god måte, og klarer å integrere teori og praksis slik at studentene er godt forberedt til klinikkpraksisen.

Det utføres løpende evaluering, revisjon og kvalitetssikring

av undervisningsopplegget, og det er opprettet et spesielt klinikkutvalg for å sikre kvaliteten på praksisdelen.

De ansatte på denne årsheten bestreber seg å ha en åpen og god kommunikasjon med studentene. Dette bidrar til et godt læringsmiljø. Helhetsinntrykket er at de ansatte underviser med et stort engasjement.

Forskningsprisen til yngre forsker ved Universitetet i Tromsø for 1997

Prisen går til dr.scient Frank Melandsø ved det Matematisk-naturvitenskapelige fakultet for hans forskningsinnsats i fysikk innenfor feltet støvplasma.

Frank Melandsø er en usedvanlig produktiv ung forsker. I perioden 1990 - 1997 har han publisert 19 arbeider i internasjonalt anerkjente fagtidsskrifter, et stort antall er publisert i ledende fagtidsskrifter innenfor plasma-rom-fysikk.

Tyngden i Frank Melandsø arbeider ligger i analysen av bølgefenomener i støvplasma. Studier av støvplasma er en relativt ny disiplin, hvor en liten forskningsgruppe ved UiTø har gjort en pionerinnsetning. I utgangspunktet var denne aktiviteten knyttet til grunnforskningsproblemer

innenfor plasmafenomener i romfysikk. Den internasjonale interessen har økt, og det er nå i like høy grad anvendelser innen industri og teknologi som fanger oppmerksomheten.

Fiskeriforskningsprisen

Fiskeriforskningsprisen som deles ut av Norges fiskerihøgskole er i år delt ut til universitetets årsfest 25. august, mens den andre deles ut til fiskerihøgskolens 25 års jubileumsfest 26. september.

Ved universitetets årsfest fikk dr.scient Claire W. Armstrong (NFH) Fiskeriforskningsprisen for sin forskning innenfor fordeling av fiskeressurser både internasjonalt og nasjonalt. Hun har i sitt arbeid belyst forhandlingsløsninger teoretisk ut fra forhandlingsteori, bioøkonomi og som noe helt nytt rettferdighetsteori.

Hun har satt spørsmålsteget ved den nasjonale fordelingsreguleringen for torskeressursen mellom kystflåten og trålerne, den såkalte trålstigen. Bioøkonomisk analyse viser at trålstigen er diametralt motsatt utformet i forhold til det som er bioøkonomisk optimalt.

Moms på bøker

Finansdepartementet jobber for tiden med et forslag om å innføre moms på tjenester. Dette vil kunne innebære en betydelig økning i bokprisene.

Dette vil få negative økonomiske konsekvenser for studentene. Norsk Studentunion (NSU)

og Studentenes Landsforbund (StL) går i en pressemelding hardt ut mot dette forslaget.

– Studentenes bokbudsjett er allerede sprengt, sier Anne Rygg, leder av NSU. Hun mener at en økning i bokprisene må følges opp med en tilsvarende økning i boktillegget fra Statens Lånekasse. I dag er boktillegget på 490 kroner – med moms på 23 prosent ville beløpet måtte økes til 602 kro-

ner, insisterer hun, og stiller seg spørrende til om denne økningen er med i Finansdepartementets regnestykke. Lånekassen har over 200.000 støtteberettigede studenter, og en slik økning ville koste Staten 22,4 millioner kroner.

Med moms på tjenester vil prisen på bøker bare være ett av områdene der studentenes utgifter vil øke, avslutter Anne Rygg.

Universitetets saksa

Dansk-svensk superuniversitet

Våre søte brødre i Sverige og Danmark har planer om å gå sammen om å danne et enormt universitet i Øresund-regionen. I alt tre svenske og seks danske universiteter, samt en del andre utdanningsinstitusjoner vil forenes i ett superuniversitet. Dette universitetet skal gjøre Øresund-regionen til vitalt og kraftfullt vitenskapelig senter i Europa, ved å la de mindre enhetene utnytte og utfylle hverandres sterke og svake sider. Utdanningsinstitusjonen vil telle over 100.000 studenter og bli en av Europas største. Ifølge Boel Flodgren, kommende leder for Øresund-universitetet, vil samarbeidet åpne for nye muligheter for studenter og ansatte.

(Universitetsavisa, København)

For mye vekt på eksamen

Norske universiteter blir kritisert i en ny rapport utgitt av OECD. Evalueringsgruppen som har laget rapporten mener at de norske universitetene bruker for mye tid og krefter på et alt for omfattende eksamenssystem. Videre mener gruppen at det blir lagt alt for liten vekt på å utvikle undervisningen. De mener også at cand.mag.-graden, sammen med eksamenssystemet og undervisningen er for lite yrkesrettet.

Rektor ved NTNU, Emil Spjøtvoll, sier seg enig i mye av kritikken.

(Under Dusken, Trondheim)

Gamle, dyre møbler

Presset på leiemarkedet har gjort utleierne kreative. En gammel sofa og et par stoler er alt som skal til for å skru opp prisen til det dobbelte, også etter at Husleienemnda og Konkurransetilsynet har fastsatt maksimal leie. – «Betal ekstra leie for møblene eller flytt,» var beskjeden Christine Urrang Hauge fikk da utleieren økte husleien fra 3.800 kroner, som var den fastsatte husleien fra Konkurransetilsynet, til 7.000 kroner. – Utleiefirmaene har funnet et smutthull i regelverket. Et reguleringsvedtak for umøblert leilighet blir ugyldig når utleieren velger å møblere, sier regionsjef Karl Dag Bærug ved Konkurransetilsynet Bergen. Det betyr i praksis at utleier lovlig kan øke leien så mye han ønsker.

(Studvest, Bergen)

Tjen tusenvis av kroner

En krone spart er en krone tjent. Utopia viser deg hvordan du kan spare tusenvis av kroner på tilbakebetaling av studielånet ditt.

U Kay-Arne Hansen

Begynnelsen av semesteret er en lykkelig tid for studenten. Tusener av norske kroner strømmer ut av Lånkassen og inn på studentenes slunkne bankkonti. Det kan imidlertid være verdt å merke seg at denne gleden kun lever på lånt tid. Å betale penger er ikke like moro som å bruke dem opp. Om du låner 300.000 kroner, må du betale i overkant av 500.000 kroner tilbake. Med andre ord, den ølen du bruker 45 kr. av skattebetalernes penger på, må du betale 75 kr. for - til Lånkassen. Såfremt du bruker Lånkassens standardopplegg.

Renter

Når du tar opp lån hos Lånkas-

sen, kan man si at Lånkassen har gjort et «innskudd», som i en bank - bare at i dette tilfellet er det du som er banken! På dette «innskuddet» tar de en viss rente, som for tiden er på 5,5%.

Lånkassen har et standardopplegg for tilbakebetaling av lånet, et opplegg som du kan endre - innen visse grenser. Dess lengre «innskuddet» deres står i din «bank», dess mer renter må du betale. Derfor kan det være fordelaktig å gjøre tidsrommet de har «innskuddet» hos deg kortest mulig!

Betal mer

Hvis du ønsker å betale ned lånet raskest mulig er løsningsen enkel. Betal mer og/eller oftere. Er du en av Norges lottomillionærer kan du innfri hele lånet med en gang. (Eller du kan blåse hele formuen på bordtennisballer og Laban seigmenn - lottomillionærer er som kjent ikke som andre millionærer)

For de mindre velhavende finnes det også muligheter. Har du f.eks. et lån på kr. 150.000, og har arvet kr. 25.000 fra en

Det er faktisk mulig å tyne noe ut av Lånkassa også...

onkel i Amerika, kan du betale dette i løpet av det første året av nedbetalingstiden. Da sparer du ca. 25.000 i renter, og vil ha nedbetalt lånet tre år tidligere. Selv små tillegg i terminbeløpene kan monne. For et lån på 150.000 betaler du kr. 3935 fire ganger i året. Betaler du 250 kroner mer hver gang, sparer du seks og et halvt tusen kroner i renter. Alt du trenger å gjøre er å ringe Lånkassens automatiske telefonsjener, og bestille ekstra innbetalingsblanketter. Intet trettende byråkrati hindrer deg i å betale til staten.

Lettelser

Noen kan ha problemer med å betjene lånet sitt. Dette kan skyldes at de er arbeidsledige, syke, er hjemme med barn, utfører militær-/siviltjeneste eller lignende. Hvis disse har lave inntekter, kan de søke om lettelser i betalingen. Det er to typer lettelser en kan få; rentefritak og betalingsutsettelse. Det stilles høyere krav for å få rentefritak enn for å få betalingsutsettelse. Hvis man bare får betalingsutsettelse og ikke rentefritak, vil rentene løpe i den betalingsfrie perioden, og

lånet vil vokse ytterligere.

Ettergivelse

Det finnes også muligheter for å få ettergitt lånet helt eller delvis. Hvis du dør, får du hele lånet ettergitt (nå, det er vel en lettelse!). Er du minst 50 % ufør, kan du også få lånet helt eller delvis ettergitt. Dette avhenger av din brutto månedsinntekt. Har du mellom kr. 10.000 og kr. 15.100 i inntekt, kan du få lånet delvis ettergitt. Hvor mye du får ettergitt avhenger hvor mye du tjener nøyaktig. Tjener du under 10.000 i måneden, vil du få lånet helt ettergitt. Videre kan du få ettergitt deler av lånet om du fullfører visse langvarige studier. Disse studiene må være normalt til minst 10 semester. Dette gjelder uansett om du bruker mer eller mindre tid på studiene. Sist, men ikke minst, kan du få ettergitt 10% av det opprinnelige studielånet, maksimalt kr. 16.500 per år, dersom du bor og arbeider i Nord-Troms eller Finnmark. Imidlertid må du bo og arbeide der i minst 12 måneder for å få ettergitt noe.

Nytt sykkelhus:

Kun 3 av 200 plasser i bruk

Endelig blir det bedre parkeringsforhold for sykklistene ved universitetet. Nå er et nytt overbygd parkeringshus for sykler ferdig.

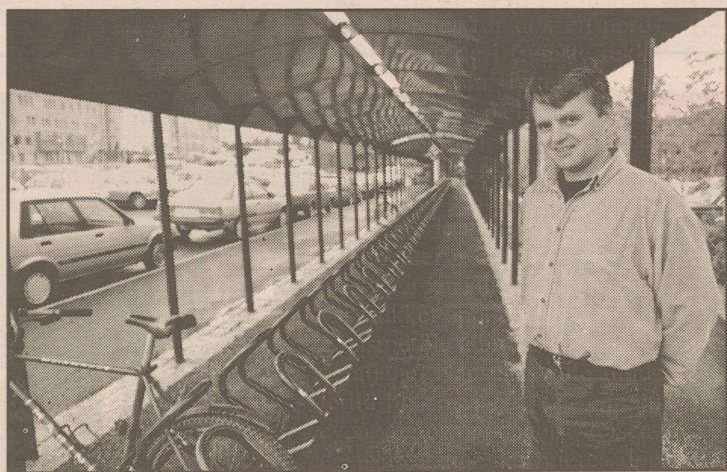
U Asgeir Larsen

Det arbeides med bedre parkeringsmuligheter for sykklistene ved Universitetet. Bilistene har lenge blitt prioritert foran sykklistene. Nå kan det se ut som om sykklistene endelig er kommet med på budsjettene.

Noen fastmonterte sykkelstativ har etterhvert blitt montert rundt på universitetsområdet. Dette har bedret situasjonen noe, men det har ikke vært på langt nær nok. I løpet av sommeren har det imidlertid blitt satt opp et overbygd parkeringsanlegg for sykler bak Universitetsbiblioteket (UB) som er ment å ta over for mye av den parkeringen som i dag skjer i området ved UB og Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet (SVF).

Plandirektør Unni Grøneng er stolt over det nye anlegget som har plass til 200 sykler under tak.

– Målet er at flere skal få låst fast sykkel sin forsvarlig, samtidig som vi vil få et ryddi-

– Det er plass til flere sykler her, slår driftssjef Dag Håvard Hanssen fast.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

gere uteområde, sier Grøneng. Hun legger til at det er planlagt flere tilsvarende anlegg etterhvert, men at disse ikke vil bli bygd dersom sykklistene ikke benytter de plassene som allerede er ferdige. Da Utopia besøkte anlegget var 3 av de totalt 200 plassene i bruk!

Driftssjef Dag Håvard Hanssen sier at for å få sykklistene til å ta i bruk de nye plassene vil det i første omgang bli satt opp informasjonsplakater.

– Etterhvert vil de løse sykkelstativene bli fjernet. Dette vil også føre til at bruken av de nye plassene vil øke, mener Hanssen.

Sveinung Sørbye i Aksjonsgruppen Ikke Stjel Sykkelen Min (AISSM) er i utgangspunktet positiv til at sykklistene prioriteres. Imidlertid er han betenkt over lokaliseringen av plassene:

– Sykklistene liker å sykle til døra, og det tror jeg de vil fortsette med. Derfor burde plasseringen av et slikt anlegg ligge der folk naturlig setter sykkelen sine. Dessuten bør et slikt anlegg flombelyses av sikkerhetsmessige årsaker, sier Sørbye.

Både ledelsen ved universitetet og AISSM håper og tror at de nye plassene vil få flere til å velge sykkel til universitetet.

25 år:

Ex. phil jubilerer

U Siv Tofte

I høst er det hele 25 år siden de første studentene fant veien til en av Tromsø bys kinolokaler for å starte sin akademiske karriere med studie av blant andre Aristoteles, Descartes og Nietzsche. Da tok nemlig undervisningen av ex.phil til. Blant dem som i de dager fant veien til Verdensteateret var Anton Myhra. Ex phil gjorde, som flere av oss har erfart, slikt inntrykk på ham at han forble trofast til historiens store tenkere og i dag iherdig søker å formidle sin dype fasinasjon videre til stadig nye studentkull.

Samtidig som dette er et jubileum er det også et

gravøl for den velkjente «Tromsøvarianten» av ex.phil. Denne høsten står nemlig ex.phil over hele landet ovenfor en relativt omfattende omorganiseringsprosess. Ex.phil vil bli en fem-vektalls del av et ti-vektalls førstesemesterstudium. Den andre delen vil bestå av såkalte fakultetsspesifikke innføringsemner kalt ex.fac.

Denne nye ordningen er nå tatt i bruk på psykologi. Det finnes imidlertid en fattig trøst for alle dem som er godt igang med sine studier, men som ikke har aylagt ex.phil. Universitetsstyret har gitt dispensasjon fra kravet om avlagt ex.phil eksamen før man tar fag over 20 vekt-tall også for de to førstekommande år.

BLI KJENT MED KRISTENT FELLESKAP

Er du på jakt etter et kristent miljø mens du studerer? Eller kanskje du er ny i Tromsø og søker fellesskap? Menigheten Kristent fellesskap er en ungdommelig og frisk menighet som ønsker å bli kjent med deg! Vi er en evangelisk menighet uten tilknytning til noe kirkesamfunn, som ønsker å bringe de gode nyhetene om Jesus videre til menneskene rundt oss.

Aktiviteter

- ★ Gudstjeneste søndager kl. 17.00 i Folkets hus, 2. etg.
- ★ Bønn hver onsdag kl. 19.30
- ★ Alpha-kurs (se under)
- ★ Mye annet.

Velkommen til Alpha-kurs

Kristen? Ateist? Troende? Tvilende?

Det spiller ingen rolle! På alpha-kurset kan du være deg selv og stille alle slags spørsmål i en fin atmosfære. Kurset går over 10 mandagskvelder + en helg, og er gratis.

Hva er alpha-kurset?

Alpha-kurset er en kort innføring om den kristne tro.

Vi tar opp spørsmål som:

Hva er vitsen med livet? Hva skjer når vi dør? Er det noen vits i å lese i Bibelen og hva har denne boken å si oss i det 20. århundre? Går det an å bli sikker på at den kristne tro er sann?

Hvor?

Kurset vil bli avholdt i Røde Kors-huset i Jonas Liesgt. 31, og tar til mandag 8. september. Hver kurskveld begynner kl. 19.00 og slutter kl. 21.30. Du kan melde deg på nå ved å skrive til Kristent Fellesskap, boks 3486, 9003 Tromsø, eller ved å ringe pastor Per- Arne Gjerde (776 38674) eller Kurt Bones (776 70348). Du kan også møte direkte opp.

Klar for å oppleve verden?

Trenger du dette?

Skaff deg Postbankkortet. Ta med deg et passfoto av deg selv og stikk innom Posten for å fylle ut søknadsskjema. Om ca. 2 uker har du kortet i postkassen.

Nyhet

Nå kan du tegne AMS-andeler i Fokus SMB

Aksjefondet Fokus SMB er et av Norges beste aksjefond og har gitt en avkastning på 64,5% siste år.*) Fokus SMB investerer i små og mellomstore bedrifter. Kontakt Fokus Tromsbanken hvis du vil vite mer om sparing i aksjefond, tlf. 77 60 60 00.

*) Avkastningen siste 12 m neder var 64,5% pr. 27. august 1997. I 1995 gav fondet en avkastning på 53% o Tegningsprov. utgjør inntil 3,5%, innligningsprov. 0,5%, Forvaltningsprov. 1,75% p.a., er trukket fra før vi oppgir a Fremtidig avkastning vil avhenge av forvalterens dyktighet, aksjenarkedets utvikling og fondets risikoprofil. Avkas i perioder bli negativ som følge av verdsvingninger. Fondet forvaltes av Fokus Forvaltning AS, 7005 T

FOKUS
Tromsbanken

International Students Union

International Students Union er et tilbud til de vel 5% utenlandske studentene ved UiTø: -Vi har et tilbud til alle nasjonaliteter, sier Aktivitetsleder Ally Ahmed Morgan.

U Marit Helen Stensen

Fredag femte august har vi velkomstfest i Flerbrukshuset, hvor alle, også nordmenn er hjertelig velkommen. Vi driver også med ting som vennskapsavtalekafe, guidede turer i Tromsø, og hjelper i det hele tatt til så godt vi kan dersom noen skulle ha noen problemer. Blant annet har vi et nært samarbeid med Sosialtjenesten.

For alle

Noen later til å tro at dette bare er et tilbud til afrikanere og asiater, men det er ikke tilfellet. Svensker og amerikanere er for eksempel like velkommen. Derfor skiftet vi navn fra «Foreign Students Union» til «International Students Union». Da blir det mer naturlig for eksempelvis Skandinaviere å assosiere seg med oss. Selv om de ikke skulle føle seg særlig fremmed (foreign) i Norge, så er de i alle fall like internasjonale (internatio-

Aktivitetsleder i International Students Union ønsker studenter fra alle kanter av verden velkommen til fest.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

nal) som for eksempel afrikanere.

Velkomstfest

Morgan lover en kveld utenom

det vanlige på festen på Flerbrukshuset:

- Du får levende musikk, alt i fra panfløyte fra Peru til sang fra elfenbenskysten og irsk fol-

kesang. For de som liker å danse kan vi tilby godbiter som Salsa, Merengue og Flamenco. Og det er gratis inngang. Dersom du vil finne ut om vi er noe for

deg kan du bare komme innom, eller du kan besøke kontoret vårt i Kontorlandskapet i Hovedgården, oppfordrer han.

30 nye plasser på medisin

Helse- og sosialdepartementet foreslår og opprette 30 nye plasser på medisinstudiet i Tromsø. Men det krever en stor utbygging.

U Lise Swensen

I dag er det 70 plasser på medisinstudiet i Tromsø. Undervisningslokalene på både MH-bygget og på RiTø er allerede for små. Derfor har fagområdet for medisin ønsket å senke opptaket til 65 studenter, noe som Universitetsstyret ikke har gitt lov til.

I «Handlingsplan for helsepersonell» som Helse- og sosialdepartementet la frem sist onsdag blir det foreslått å opprette 30 nye plasser på medisin i Norge. Disse plassene skal fortrinnsvis opprettes i Tromsø, dersom de praktiske forholdene ligger til rette for det.

- Det vil kreve en stor utbygging, slår universitetsdirektør Harald Overvaag fast.

Fortiden konsentrerer UiTø seg om å få tilskudd til det nye

teorifagsbygget med plass til 2700 studenter.

Statlig utbygging

RiTø eies av Troms Fylkeskommune, og selv om det lenge har vært kjent at undervisningsrommene på sykehuset er for små har fylkeskommunen ikke hatt økonomi til å bygge ut. Dermed ser det ut til at en utbygging fullstendig vil avhenge av statlige midler. Men ved KUF får Utropia opplyst at det foreløpig et tatt stilling til en utbygging av MH-bygget og RiTø og at en slik avgjørelse vil komme i forbindelse med framleggningen av statsbudsjettet til høsten.

Legemangel

Helse- og sosialdepartementet foreslår å kjøpe 60 plasser i utlandet og opprette 30 nye plasser i Tromsø. Bakgrunnen er legemangel i Norge, og særlig i den nordligste landsdelen.

- Vi vet at skal vi øke legedekningen i Nord-Norge må vi utdanne dem selv, sier Overvaag.

Han viser til at sjansen for at en lege utdannet sørpå skal praktisere i Nord-Norge er liten. Derimot viser det seg at leger utdannet i Tromsø har langt stør-

re tilbøyelighet til å bli i landsdelen. Særlig gjelder dette nordnorske studenter hvor nærmere 80 prosent blir her oppe.

- Vi mener at vi må ha 20 prosent av plassene nasjonalt, for å klare å dekke opp legemangel nord på, gitt at mange når de er ferdig utdannet trekker sørover.

Fylkeskommunen

Forholdet mellom Troms fylkeskommune og UiTø ble ganske kjølig etter at både rektor Tove Bull og universitetsdirektør Overvaag både overfor media og KUF-departementet åpenlyst har kritisert fylkeskommunen. Temperaturen sank ytterligere da UiTø kritiserte fylkeskommunen i et brev til KUF, uten å sende kopi til fylkeskommunen.

Det var i kjølvannet av den økonomiske krisen ved RiTø, at UiTø kom med påstander om at fylkeskommunen bevisst skulle ha feilbrukt det statlige tilskuddet til universitetsklinikkfunksjonene til å dekke den ordinære driften av sykehuset. I disse dager undersøker Riksrevisjonen hvordan dette tilskuddet har blitt brukt ved alle de fem regionssykehusene i Norge. Rapporten er ventet i løpet av høsten.

VALGVÅKE 97

Den 15 september skal hele Norges befolkning begi seg til urnene for å foreta et skjebnesvangert valg. Resultatet av dette Stortingsvalget kan DU være med på å kommentere live på tv i Norges Fiskerihøgskole.

På denne skjebnesvangre mandag i midten av september skal nemlig Norges staute menn og kvinner gjøre sin borgerplikt. Vi skal velge et nytt Storting som skal danne grunnlag for den forhåpentligvis ansvarsbevisste og forstandige regjering som skal styre landet de neste fire år. Dette viktige valg må være gjort innen klokken 20.00 den 15. september. Resultatet skal kringkastes fra Norges Fiskerihøgskole. Regien står NRK - Troms for, i samarbeid med informasjonsavdelingen og Studentstyret ved UiTø. DU og alle dine venner og uvenner er invitert til å overvære denne begivenhet i lystig selskap. Alle ansatte ved universitetet samt mulige stortings-

representanter fra Troms er også inviterte.

Det er lagt opp til at vi studenter og ansatte skal få uttale oss om valgets utvikling på en mer eller mindre velformulert og veloverveid måte. Ordskifte og/eller en eventuell debatt vil bli styrt og ledet av vår alles kjære Ivan. Med andre ord avisa Nordlys just avgåtte redaktør Ivan Kristoffersen.

Sendingen starter i det øyeblikk portene inn til stemmelokalene stenger i det ganske land. Det vil si klokken 20.00. Men ansvarlig for sendingen, Tomas Softa, oppfordrer alle til å møte i god tid før sendestart.

I tillegg til alt dette vil det bli servert utsøkte kanapeer og forfriskninger av ulike typer.

Så grip denne unike sjansen til å få kringkastet dine politiske synspunkter til det ganske land, nyte gratis mat og drikke samt sende en hilsen hjem til mor. For hvem vet hvordan din økonomiske situasjon er om hele to uker? Kanskje er det på tide med et lite nøddrop hjem. Derfor, møt mannsterk opp rustet med utsøkte spissformuleringer. Vi sees på TV

KONTANTSTØTTE I VALGKAMPEN

Barnehager er bra for barna og det store flertallet av foreldre vil ha det. Arbeiderpartiet er heller ikke imot kontantstøtte. Det var Arbeiderpartiet som innførte vår form for kontantstøtte, barnetrygden, alt i 1947. Arbeiderpartiet ønsker at barnefamilier skal ha frihet til selv bestemme om de vil være hjemmearbeidende eller yrkesaktive. Skal de ha denne valgfriheten, må alle som ønsker en barnehageplass få tilbud om det. I dag står mange foreldre i kø for å få en plass, og de har dermed ingen reell valgfrihet. Mer kontantstøtte hjelper ikke disse foreldrene med det de trenger - et omsorgstilbud for barna. Derfor ønsker Arbeiderpartiet full barnehagedekning innen år 2000.

På 1970-tallet hadde Norge Europas laveste sysselsetting blant kvinner. Nå ligger vi på topp, og en av de viktigste forutsetningene for dette har vært barnehageutbygging. Når Arbeiderpartiet nå vil øke sysselsettingen ytterligere både blant kvinner og menn for å løse nye velferdsoppgaver, er det avgjørende at vi ikke slapper av i forhold til målet om full barnehagedekning innen år 2000. Flere barnehageplasser er helt avgjørende for at vi skal greie å skaffe over 12000 nye årsverk til

eldreomsorgen innen fire år.

Norge ligger på verdens-toppen når det gjelder kontantstøtte gjennom barnetrygden. Vi bruker over 12,5 milliarder kroner i året på barnetrygd, mens vi fra statens side bruker omlag 4,2 milliarder på barnehager. Nå må vi konsentrere oss om å greie full barnehagedekning, istedenfor å innføre ny form for kontantstøtte. Vi bør heller ikke glemme at reallønnsveksten og rentenedgangen på 1990-tallet har gjort mange småbarnsfamiliers økonomi bedre. Mens hele 21% av småbarnsfamiliens inntekter gikk til for å betale gjeldsrenter i 1988, var tilsvarende andel alt i 1995 kommet ned i 9%.

Arbeiderpartiet legger konkrete planer for å skaffe de 40 000 barnehageplassene som trengs. Dette er ikke urealistisk i lys av at vi har fått 50 000 flere plasser de siste fire årene. Nå vil Arbeiderpartiet trappe opp innsatsen for å sikre at vi når målet om full barnehagedekning innen år 2000. Da må både staten og kommunene yte mer. Arbeiderpartiet går in for å øke de statlige tilskuddene til barnehagedrift, og vil på den måten gi kommunene bedre muligheter til å bygge ut flere plasser.

De fleste kommuner har vist

at de ønsker å satse på barnehageutbygging, og at spørsmålet for dem er hvordan de skal skaffe budsjettmidler. Men noen borgerlig styrte kommuner ønsker å prioritere kontantstøtte på bekostning av barnehager. F eks i Stavanger har de borgerlige (H, KrF, SP, FrP, m.fl) vedtatt å legge ned 300 barnehageplasser og det mens byen mangler 1200 barnehageplasser bare for de minste barna mellom 1-3 år.

Et økt antall barnehager krever også mer personell. Selv om vi har tredoblet antall studieplasser innen førskolelærerutdanningen siden 1985, er det fortsatt for få førskolelærere. Arbeiderpartiet vil derfor øke antallet, slik at alle barnehager kan ha kvalifisert personale som styrelse og pedagogiske ledere i løpet av år 2001. Arbeiderpartiet vil sikre et fortsatt høyt antall studieplasser i førskolelærerutdanningen, og vil også sette i verk tiltak for å få flere til å bli i yrket, blant annet ved å gi tilbud om etterutdanning. I tillegg ønsker Arbeiderpartiet å få flere deltidsarbeidende til å øke sin arbeidstid, og opprette flere læreplasser innen omsorgsfaget.

Av Arne M. Kvalvik
Regionsleder, Fellesforbundet i Troms - Finnmark.

HALSHUGG HUSHAIENE!!!

Noen og enhver har vel gått lei av det evige jaget etter en billig og bra bolig i Tromsø. De siste årene har markedet vært styrt av utleierne som tildels har stilt ublu krav. Jeg kan nevne blant annet snømåking og forsyninger av fenalår, multerog laks, samt stive priser. Bomberommet på Ui-Tø har vært et «populært» bosted. Nå har bildet snudd seg en del. Det er såkalt «leiers marked». Men HVOR LENGTE VARER DET? En ny studentboom, eller hushaier som organiserer seg bedre og prisene vil igjen fly i taket.

SV vil stanse denne karusellen. Vi vil bryte med det markedsstyrte utleiersystemet i Tromsø og andre universitetsbyer. Vi vil innføre litt politisk styring til beste for studenter og ungdom generelt. Vi har alt ei husleienemnd i Tromsø, men den er uten reell makt. SV vil gi husleienemnda makt! Vi foreslår at kommunene skal ha rett til å fastsette maksimumspris på utleie av boliger og hybler. Dermed er det ikke markedet,

men politikerne som styrer. Og leia skal langt under dagens markedspris. For slik som situasjonen er i dag spiser boutgiftene så mye av studielånet at det knapt er penger igjen til å gå på Blå Rock for!

SV har foreslått å bevilge 200 millioner kroner mer til boligutbygging. Vi ble nedstemt av «gærningene» på Tinget (Høyresida, deriblant AP), som heller vil gi pengene til Kjell Inge Røkke, redere og aksjespekulantene samt sette «pøng på bok». SV vil at halvparten av dagens boligslett (750 millioner kroner) skal øremerkes til bygging av ungdoms- og studentboliger.

Dersom SV får nok stemmer i år skal vi gjøre vårt for å bedre studentenes boligsituasjon og bryte med markedsmakta. Så kan vi spise fenalåret vårt selv, eller gi det til noen vi liker trynet på!

Av Thomas Johansen,
kandidat på Troms SVs stortingsliste, student og medlem av SSL.

KAMMERKORET ULTIMA THULE

har byens best kvalifiserte musikalske ledelse og rekrutterer blant spesielt dyktige korsangere som ønsker å oppleve musikalske utfordringer ut over det et vanlig amatørkor kan gi. Koret øver ca. ei helg i måneden. Koret har særlig behov for basser og tenorer.

Kontaktperson: Ivar Solberg
privat: 77 69 32 13 jobb: 77 66 03 00

International students at Kvaløya

Having successfully made it through their introductory week, some of the more enterprising of this years international students went for a day trip to Kvaløya, organised by the Fjellgruppa and some of the "fadders" (for those of you not in the know, they are a sort of student wet-nurse, who help us new boys and girls to find our feet). In total we were a group of about 25, but it turned out that none of the group had been to the beach we were trying to find before, so it took a few wrong turns before we decided to ask one of the locals the way...of course we ended up on the "wrong" beach - not that it mattered.

With beautiful white coral sand and a backdrop of craggy islands the setting was perfect. Of course, as any of you who have ever planned a trip to the seaside will know, the weather does not always want to co-operate, and it turned out to be decidedly inclement (OK - so it rained a wee bit) but it was not enough to

dampen our enthusiasm.

The more enterprising proceeded to set up tents where we could shelter from the fierce midday sun (!), while some of us wandered down to the water and pretended that it was summer, clambering over rocks, paddling, and looking for crabs. Mikko from Finland even stripped off and dived in for a short swim. Some of us ate lunch while a few kicked a ball about, but all this activity was obviously not enough to impress our organisers, who must have thought that we looked a pretty sorry bunch as they then proposed a post-prandial promenade over the little island and up a small hill on the other side, which would (we were assured) afford us fine views of the surrounding mountains. Alas, some of our merry throng seemed to have worn special ultra-absorbant water-retentive clothes, and though the walk was not particularly long, and the, er, path only eversoslightly steep (requiring only a few handrails), at

RESTAURANTHUSET

叙東懷

DET ORIENTALSKE KJØKKENET

Vi serverer kinesiske, thai, malaysiske, indonesiske, burmesiske og andre orientalske retter.

- ✓ Vi krydrer etter deres ønske
- ✓ Rimelig lunsj
- ✓ Stor rabatt på utkjøring og henting
- ✓ Selskap opp til 40 personer
- ✓ Alle rettigheter

Et sted for dere som ønsker litt mer enn bare vanlige kinesiske retter.

Sjøgata 25 Tlf. 77 65 65 66

Er det noen som har lyst til å jobbe litt i helgene? Spør etter Michael.

the top we were exposed to the gentle zephyr wafting in over the western ocean laden with moisture (all right, so it pissed down). The net result was a bunch of extremely soggy students who came dripping back ready to have a barbecue (sorry about the burnt bits).

It was then time for some entertainment, so we had a sort of international "circus". How many of you realise, I wonder, that we are privileged to have in our midst of Norway's greatest acts, The Fantastic Fabulous Four - well at least three of them. They astonished the assembled multitude with such deeds of

daring as walking a tightrope laid on the ground - a truly amazing feat (or should that be foot)!

The Germans taught us a song, the Finns created a human train, the Russians showed us how to do a Greek dance, the English act was plain daft, while the French one was hypnotic. My personal favourite was the beautifully crafted fairy-tale, which was performed for us by the Danish contingent. Typically, as we left on the coach, the sun came out. I think a good time was had by all - it was certainly memorable!

Dominic Stiles

Studentenes tilgang til data- og nettverkstjenester

Etter det jeg har fått inntrykk av, hersker det tvil og misforståelser rundt rapporten som utvalget nedsatt for å vurdere studentenes tilgang til datamaskiner og nettverkstjenester ved UiTø har levert (Se <http://www.uit.no/studentprosjekt/>).

Jeg har gått grundig igjennom forslaget, og vil derfor forsøke å klargjøre hva dette egentlig dreier seg om.

Dette forslaget går inn for at (fakta!):

1) ALLE studenter skal få sin egen epost-adresse,

2) ALLE studenter skal få en egen plass hvor de kan legge sine filer,

3) ALLE studenter skal få muligheten til å publisere på Web,

4) ALLE studentene skal ha tilgang til disse tjenestene fra hele universitetsområdet (uavhengig av enkelt-maskiners lokalisering), når de måtte ønske, hvor de måtte ønske.

Noen har misforstått (forhåpentligvis misforstått, alternativet er for ille!), og tolket enkelt-utsagn til å bety at utvalget har gått inn for at alle studenter må kjøpe dyre bærbare datamaskiner. Dette er tull og tøys, og viser bare at noen ikke har lest rapporten, bare enkeltsetninger tatt ut av sammenheng.

Det som blir sagt er at det er urealistisk å tro at de idag tilgjengelige datamaskiner kan dekke behovet for 7000 studen-

ter. Utvalget sier at DET BESTE alternativet er om alle studentene hadde sine egne bærbare datamaskiner.

Utvalget innser at dette er det umulig å stille krav om. Men, det ville være det beste alternativet!

Videre: Utvalget går inn for at universitetet bygger ut en infrastruktur som tilrettelegger bruk av bærbare datamaskiner. Alternativt må de enkelte fakultet/institutt gjøre dette (og da vil det aldri skje!).

Det er her verdt å bite seg merke i at det ikke bare er snakk om en infrastruktur for bærbare datamaskiner. Det vil bli en GENERELL infrastruktur, som også kan nyttes av vanlige PC'er.

Dette betyr at dersom et fakultet eller et institutt vil (!), så kan de sette opp en PC-lab eller hva det måtte være. Med de problemer som medfølger.

Utvalget går inn for å anbefale studenter som skal kjøpe seg PC, å kjøpe en bærbar PC. For det gjør studentene i dag. Ikke alle. Men noen. Og jo billigere PC blir, jo flere blir det. Hvorfor ikke da bruke universitetets ressurser?

Det har også vært snakk om at det trådløse nettverket de bærbare PCene skulle benytte seg av er for dårlig. Dette er bare tull. Dette ryktet stammer fra utprøvingen av et slikt nett på IMR, hvor i begynnelsen (og fortsatt) var/er for få oppkob-

lingspunkter (fordi det er et prøveprosjekt). En lignelse: Det er selvsagt at telefonnettet er for dårlig når 40 stykker skal bruke 3 telefoner!

Til slutt:

Dette er et unikt forslag. Fordelene for samtlige studenter (og ikke bare tekno-nørder på IMR/NATMAT) er for store og viktige til at dette kan forkastes.

Å si nei-takk til dette forslaget er det samme som å si at studentene i Tromsø ikke skal ha tilgang til elektronisk post, sentralt fil-område, mulighet for WEB-publiserings og generell tilgang til nett-tjenester. Det er ikke studentene i Tromsø tjent med!

Sier man nei nå, blir det *al-dri* slik tilgang for alle!

Studentstyret og studentene generelt bør istedet for å motarbeide dette forslaget heller bruke sine ressurser på å presse universitetet til å ordne et skikkelig tilbud på PCer (både bærbare og vanlige) for samtlige studenter. Men det er en annen sak. Det er ikke *det* det er snakk om her.

Om man er i tvil, så les rapporten. Hele. Og for all del, spør! Sjøkk! Bli sikker på at man har oppfattet riktig!

for SEL,
Per Harald Myrvang
perm@stud.cs.uit.no

AVVISER UTSPILL FRA KIRKEASYLKOMMISJONEN

Lederen av kirkeasylkommisjonen, Hans Peter Lundgård, uttaler at justisdepartementet må vise en tøffere holdning mot kirkeasylantene og nøler ikke med å åpne for at politiet settes inn for å tømme kirkene.

I den sammenheng er det grunn til å erindre at kirkeasylkommisjonen ikke er fritt og uavhengig sammensatt, men at det ble oppnevnt av justisdepartementet.

Vi er forferdet over at kommisjonen i sin endelige rapport har avvist fire barnefamilier og synes det bærer sterk preg av å være et bestillingsverk når kommisjonen plutselig er blitt mer opptatt av å få en avslutning på kirkeasylene ved bruk av politi og tvang enn av å få til en oppmykning av dagens hardhendte asylopolitikk.

Vi er selvfølgelig enige i at et langvarig kirkeasyl opphold kan være traumatisk og at det burde være et unødvendig fenomen i en demokratisk rettsstat. Men problemet skyldes verken kirkeasylantene eller støtteapparatet. Kirkeasylantene er verken kriminelle eller asylsøkere som sniker i køen. De er livredde flytninger som ikke er tatt på alvor av et kynisk og hjerterått saksbehandlingsapparat og som derfor til slutt ikke så noen annen mulighet enn å søke tilflukt på det eneste trygge stedet de viste om, nemlig kirkene.

Myndighetene gav ikke kirkeasylkommisjonen mandat til å undersøke en kontrollgruppe av flytninger i en tilsvarende situasjon i statlige asylmottak. Heller ikke seks barnefamilier på tilsammen 26 mennesker som etter forsikringer og direkte oppfordring fra daværende justis-

minister Grete Faremo forlot kirkeasylene sommeren og høsten 1996, ble med i undersøkelsen. Denne selekteringen av kommisjonens klienter er skandaløs fordi den kan brukes til å svartmale det frivillige og menneskebaserte kirkeasylarbeidet samtidig som myndighetenes egen behandling av asylsøkerne tilsløres.

Traumatiserte flyktninger og barnefamilier uten håp finnes for tiden i et langt større antall på asylmottakene enn i kirkeasylene. Det eksisterer groteske eksempler på mennesker som i fem - seks år har blitt holdt utenfor det norske samfunnslivet og som nedbrytes både fysisk og psykisk uten at norske utlendingsmyndigheter har levnet disse menneskene noe håp for fremtiden. I flere tilfeller vil heller ikke de totalitære statene de i sin tid flyktet fra ha dem tilbake. Det er for oss uforståelig at noen kommisjon har kunnet akseptere å overse disse forholdene.

Vi appellerer til myndighetene at de nå vil gi alle 15 barnefamilier, de gjenværende kirkeasylanter og flyktninger i tilsvarende situasjon på norske asylmottak oppholdstillatelse, samt at de i fremtiden vil føre en praksis basert på mer humane prinsipper slik at vi endelig etter mer enn fire år med kirkeasyl kan legge dette mørke kapitlet i norgeshistorien bak oss.

Av Henrik Broberg
På vegne av Regnbuen
Antirasistisk Organisasjon og
Stiftelsen MARK (Senter for
menneskerettigheter i Bergen).

Studenter er tjent med Høyre!

For tiden konkurrerer partiene om din stemme. Mange partier lover gull og grønne skoger, men de fleste unnlater å fortelle at det er du som til syvende og sist må betale for de fleste påfunn fra «tax and spend» politikerne på venstresiden og det rabiate sentrum (Senterpartiet). Da er det mer interessant å se hva partiene konkret har gjort for studentene og de som har avsluttet lengre utdannelse. Når man fjerner valgflesket er det ett parti som fremstår som det mest studentvennlige.

I juni 1997, under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, fikk Høyre gjennomslag for å knytte renten på studielån til statens innlånsrente. Studentene får altså den beste oppnåelige rente i markedet. En hovedfagsstudent som i dag er ferdig med utdannelsen kan kanskje unne seg en ekstra ferieuke, el-

ler en billig bruktbil, ved hjelp av besparelsene i Høyres modell. Pengene kommer godt med; unge barnefamilier er den gruppen som er mest presset både økonomisk og tidsmessig.

En student med fireårs utdannelse (cand.mag) må låne omtrent 180.000 kroner eller 45.000 i gjennomsnitt hver av de siste fire årene. Men dagens ordning må denne studenten betale 3715 kroner i renter og avdrag hvert kvartal i 20 år. (Lånekassens rente er på 5,5 prosent som beregnes etterskudsvis pr. måned.)

Med Høyres modell, og dagens statlige innlånsrente på 3,8 prosent, vil en student med fireårs utdannelse slippe unna med 3215 kroner pr kvartal, eller omtrent 500 kroner mindre enn dagens ordning. Hvert år sparer en gjennomsnittstudent 1997 kroner på Høyres omlegging.

Over 20 år blir det omtrent 40.000 kroner.

For studenter med lengre utdannelse er det enda mer å spare på Høyres omlegging. En hovedfagsstudent, som normalt har studert i seks år, vil ha opparbeidet seg et lån på 270.000,-. Denne studenten vil med Høyres modell betale 4823 i renter og avdrag hvert kvartal mot 5572 i dag. Denne studenten sparer omtrent 3000 i året på Høyres omlegging.

Således fremstår Høyre som det eneste troverdige partiet med en realistisk og gjennomførbar politikk som studentene tjener på!

Av Dag Ekeberg
Norges Konservative
Studenterforbund

Velg alternativet!

Antagelig er de fleste lei av valgkampen allerede. Partiene sprer om seg med floskler som «Ny kurs for Norge», «Eldre og helse først» etc, og lover oss velgere gull og grønne skoger. SV og SP tilbyr utdatert rødgrønn sosialisme, Kr.F tilbyr oss mer formynderi og reguleringer, Fr.P tilbyr en rad selvmotsigelser og innvandrerhets. AP tilbyr fortsatt sosialdemokrati, og Venstre vet man som vanlig ikke helt hva tilbyr. I sannhet en del triste alternativer.

Venstresiden og «sentrum» bygger hele sin politikk på mistro til individet. De vil at velmenende politikere og byråkrater skal styre over stadig mer av ditt liv og dine penger. Resultatet er skyhøye skatter og avgifter, en overflod av påbud

og forbud, og en hær av byråkrater som alle vil regulere oss til døde.

Høyre tilbyr et alternativ til de andre partier. Høyre vil ha et alternativ til sosialdemokratiet. Frihet for enkeltmennesket - frihet under ansvar er Høyres mål. Økt valgfrihet, lavere skatter og avgifter, lavere renter på studielånet, friere utdannelseinstitusjoner, økt satsning på høyere utdannelse og forskning og økt stipendandel er noe av det som Høyre har vilje til å gjennomføre. Høyre tar sitt partiprogram på alvor. «Det er ikke noe kjødd med Jan Petersen», for å sitere Erik Solheim. Stem på alternativet. La Høyre få sjansen!

Av Hårek Hansen
Formann i Norges Konservative
Studenterforening

Klær for
motebevisste
mennesker

- Alessandrini
Gaudi
Sfarzo
Frarica
Dino Erre
Dolce & Gabbana
Bruno Banani
Calvin Klein
Ralph Lauren
Tommy Hilfiger
Fred Perry
New Parking
Emporium Viri
Wonderful
Sintomo Gucci
Prada
Valentino
Trussardi
Yves Saint Laurent
Gianfranco Ferre
Givenchy
Ermenegildo Zegna
Roman Gigli
Liu - Jo
Dolce Vita
C1
Eleonora Amadei

Man & Woman

Noen opplever mer
oppmerksomhet
enn andre.
Forskjellen er:

house of singles

FORSVARETS TELE- OG DATATJENESTES

STIPEND

Forsvarets tele- og datatjeneste (FTD) har som oppgave å fremskaffe og sikre og effektivisere sambandsdata- og navigasjonssystemer for Forsvaret og andre brukere. Som forvaltningsorgan er ansvaret utvikling, anskaffelse og drift av systemer innen disse områdene. Som sentral faginstans er FTD rådgivere for hele Forsvaret.

FTD tilbyr stipend til studenter som studerer til siv.ing/cand.scient med hovedvekt på IT i fagkretsen (informatikk, elektronikk og data) ved følgende utdanningsinstitusjoner:

Universitetet i Oslo
Universitetet i Bergen
Universitetet i Tromsø
Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet
Høgskolen i Stavanger
Høgskolen i Agder
Tilsvarende utdanningsinstitusjoner i utlandet

Studenter som går siste eller nest siste studieår er søknadsberettiget, FTD vil imidlertid prioritere siste studieår.

Etter avsluttet studie forplikter kandidaten seg til å arbeide et år i FTD (pr. stipend).

Stipendbeløpet er kr 100.00,- pr studieår (stipendet er skattepliktig).

FTD kan tilby spennende arbeidsoppgaver innen informasjonsteknologi og telekommunikasjon for sivilt ansatte. FTD tilbyr konkurransedyktig lønn og faglig utvikling i et avansert IT- og telekommunikasjonsmiljø.

Viktige oppgaver de nærmeste årene vil være å fremskaffe sikre og effektive sambands-, data- og navigasjonstjenester for Forsvaret og andre brukere. Dette innebærer at FTD har ansvaret for å utvikle, anskaffe og drive systemer innenfor disse områdene. Datasikkerhet, internetteknologi og bredbånd vil stå sentralt i denne utviklingen.

FTD har utstrakt samarbeid med NATO, andre fagmiljøer i Forsvaret samt norsk- og utenlandsk tele- og dataindustri.

Spørsmål kan rettes til førstekonsulent Jan R. Pedersen tlf 23 09 24 25 på tirsdager og torsdager i tiden kl. 13.00-15.00. Faglig spørsmål kan rettes til Harald Bryggfjell på tlf 23 09 24 28 de samme dagene.

Søknadsblankett finner du på: <http://www.jobshop.no/ftdstipend.html>

Søknad med utskrift av karakterer for å gjennomførte kurs og eventuelt andre relevante opplysninger sendes pr. post til:

FTD
Oslo mil/Akershus
0015 Oslo
Merk konvolutten "Stipend 1/97"
Søknadsfrist: 1. oktober

Den fargerike DEBUT-uka

Det skjedde mye under DEBUT-uka, og Utopias fotografer var med på det meste. Denne bildemontasjen (i farger!) presenterer noen av severdighetene.

Aikidoklubben hadde oppvisning under PMS-dagen. Her er det Stein Lian som blir lagt i matta,
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

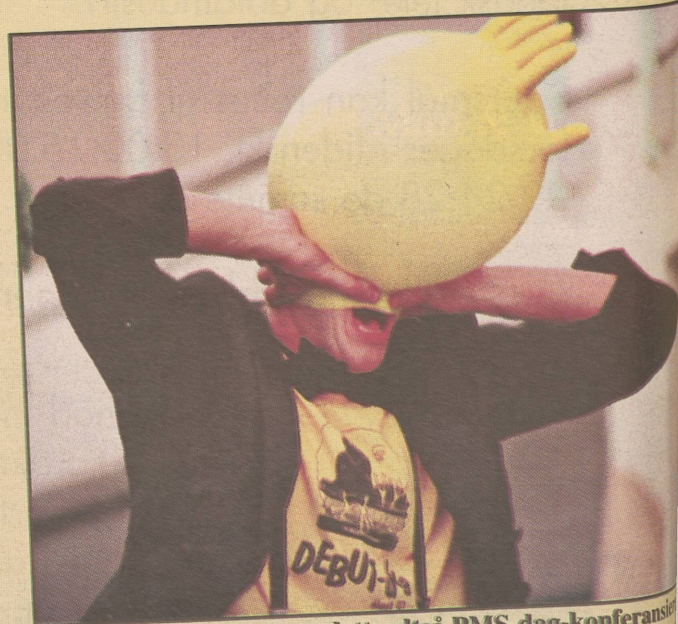
Dagny Antonsen leste fra sine egne dikt under PMS-dagen.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

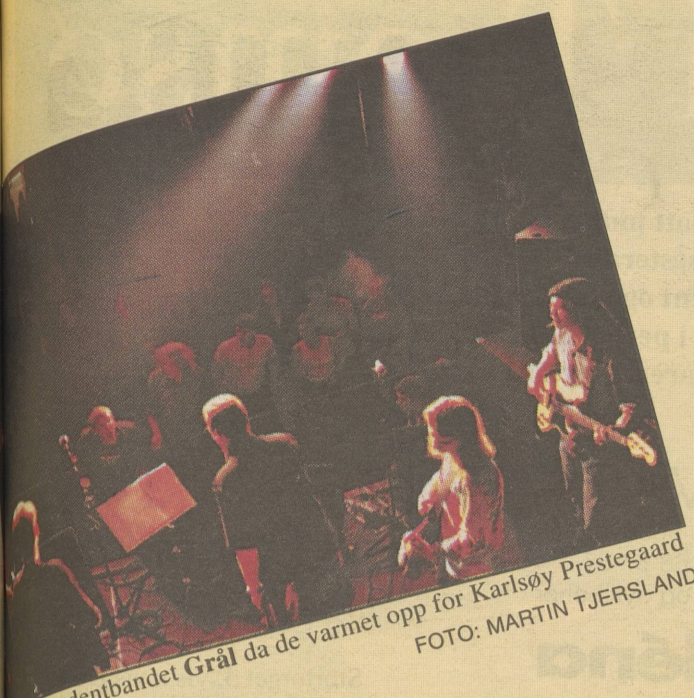
Studentstyrets leder, Eidi Ann Hansen, talte under åpninga av DEBUT-uka.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Undervannsrugbyklubben markerte seg under PMS-dagen.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

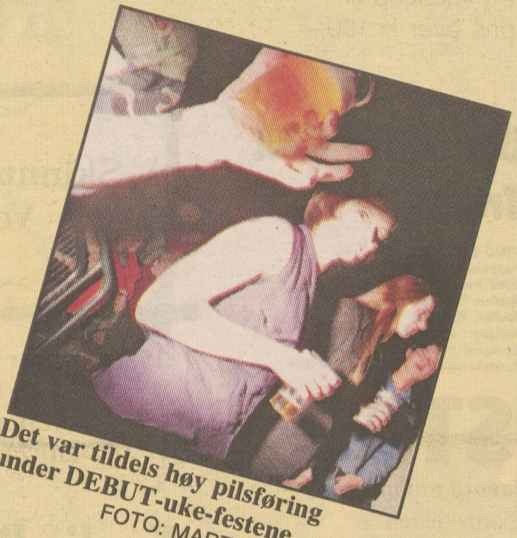
Hvis noen skulle lure, er dette altså PMS-dag-konferansen
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

...ne til studentbandet Grål da de varmet opp for Karlsøy Prestegaard
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Begeistringen var ikke like stor hos alle under
konserten med Karlsøy Prestegaard på Onsdag.
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Det var tildels høy pilsføring
under DEBUT-uke-festene...
FOTO: MARTIN TJERSLAND

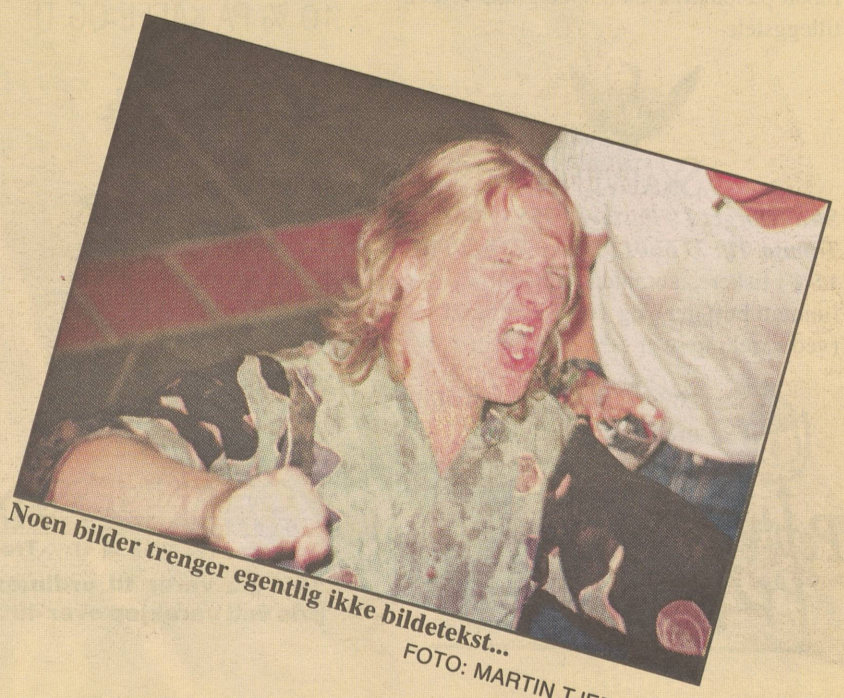
Rebusløpet ved NFH nådde nye høyder.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

DEBUT-ukas barnetog på Stortorget.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Den Samiske studentforeninga bydde på bålkos og kaffe.
FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Noen bilder trenger egentlig ikke bildetekst...
FOTO: MARTIN TJERSLAND

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

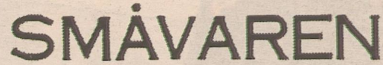

Domusgården, andre etage,
tlf: 77 66 67 70
50,- for dagens middag, 6,- for kaffe og te, 8,- for kakao, 5,- avslag på landgang og horn, 12,- avslag på all middag.

Tilbud på studentforsikring, som inkluderer alle forsikringer som en student har behov for. Til de rimeligste priser og beste vilkår.

Storgata 92
tlf: 77 62 34 00

Storgt. 57 - 9008 Tromsø,
tlf. 77 68 67 67
Alt i garn og sytilbehør

10 % på varekjøp til ordinær pris over kr.100,-

Urmester Noralf Andersen

10% på varer til ordinær pris

Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf: 77 68 26 55

10% rabatt på varer til ordinær pris.

Fr. Langesgate 22, tlf: 77 68 56 56

10% på film, kamera etc. til ordinær pris. 15% på fremkalling og kopiering av ny film.

BYGG & STÅL AS
Postboks 2424
9002 Tromsø
Telefon: 77 67 04 77
Telefax: 77 67 23 15
Postgiro: 0801 5746417
Bankgiro: 9731 05 11394
Forbrukerklagebot: 922 756 724 NNA

10% på varer til ordinær pris. Tilbordskjeden.

10% på varer til ordinær pris. Tilbordskjeden.

• Jernvare • Leketøy • Kjøkken • Glass • Stentøy • Austadbygget, Sjøgata 13
Tlf: 77 68 45 51

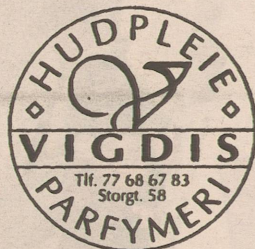
15% på varer til ordinær pris

Alt i skinn
Veitasenteret
Tlf: 77 61 25 01

STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf: 77 65 53 56

10% på varer til ordinær pris, unntatt video.
15% på VG-lista.

10% på varer til ordinær pris. Gjelder ikke hudpleie.

Storgata 92, tlf: 77 68 21 43
10% på briller og kontaktlinser.
20% på linsevæsker ved kjøp av halvårspakke.

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over kr. 300,-
Gjelder fire avdelinger:

- Sjøgata 13, tlf: 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf: 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf: 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf: 77 68 36 68

Hotell Nord

Parkgata 4
77 68 31 59

20% på overnatting

Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9008 Tromsø

expert Elektromarked

10% på butikkvarer, unntatt tilbudsvarer og hvitevarer der det gis 3%.

Leie: Bindingstid 10 måneder. 10% rabatt på leiepris. En måned gratis ved tilleggsleie.

MARKEDSPlassen-TROMSØ-TELEFON 77 68 22 54
10% PÅ KAFFE OG TE

Torgcentret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

10% på sko
20% på tilbehør

Storgata 89
ved siden av Sportshuset
Jekta
Tlf: 77 68 41 00

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over kr. 50,-

Strandtorget 1 - Postboks 995 - 9001 Tromsø. Tlf: 77 61 01 01, faks: 77 61 01 05
15% i fiskerestauranten Arctandria (unntatt buffeter), og 10% i Biffhuset (ved varekjøp over 500,-).

LEKER OG BARNESUTSTYR
10% på varekjøp til ordinær pris over 500,-.

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

10% på trening, sol og aerobic
Søndre Tollbugate 7
Tlf: 77 68 82 88

20% på mat og drikke til ordinær pris hele uka (unntatt vin og sigaretter).
20% rabatt på henting og 10% på bringing.

Stortorget 2, tlf: 77 61 11 66

10% på varer til ordinær pris ved varekjøp over 400

Plantesenter
Polarsenteret, tlf: 77 67 39 70

15% på varer til ordinær pris. Vi formidler din blomsterhilsen verden rundt. Ingen rabatt på formidling.

Ansvarlig for studentrabatt i Tromsø er Tromsøstudentenes Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården, UiT, 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

A black and white photograph of a man in a striped tunic and hat, holding a long staff and a box, standing in a wooden structure. The man is looking upwards and to the right. The background consists of vertical wooden planks. The word "KULTUR" is written in large, bold, black letters across the upper right portion of the image. The overall composition is dynamic, with strong geometric lines from the wooden structure.

KULTUR

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

**KULTUR
KOMMENTAR**

Velkommen hit!

Nordens Paris, Ishavsbyen og alt det der. Jada, visst har vi hørt det. Tromsø er verdens nordligste i ditt og i datt, det er ikke måte på hvor fantastisk denne lille store byen på nesten 70 grader nord er. Her blomstrer kulturlivet med festivaler året rundt, og utelivet overgår alt du tidligere har opplevd i ditt unge liv. En eksotisk by med en vital, internasjonal og kreativ atmosfære. Midnattsola gjør sommeren helt unik, og Mack-ølet flyter fritt på byens mange utesteder, med et par måsegg sånn dann og vann. Naturen innbyr til utallige friluftaktiviteter og idretts-tilbudene står i kø. Byen er akkurat koselig stor, universitetet er så lite at det kan tilby et mye bedre miljø enn ellers i landet. Virkelighetens verden? Ikke helt. Velkommen til byen der kaos hersker. Det være seg i været, politikken, arkitektur eller gud vet hva. I Tromsø er vinteren lang, mørk og vanvittig snørik. Har du fått deg hybel der du skal være behjelpelig med snømåking, bør du snarest finne deg et annet sted å bo. Ihvertfall før vinteren angriper oss igjen. Hushaiene har boltret seg på det pressede boligmarkedet, enkelte har til og med spesialisert seg på å lure depositumet fra studenter. I Tromsø har studentene veldig liten prioritet hos de som styrer, og noe studentmiljø, finnes det? Meningene er delte, men faktum er at verken studenthus eller idrettshall eksisterer, og fast skjenkebevilgning fikk universitetet først i sommer. Hva er det så som får folk til å bli her år etter år, hvis det tilsynelatende er så fælt å være her? Ikke helt lett å svare på. Det kan ha noe med sjarmen å gjøre. Den umiskjennelige blandingen av små- og storbysjarm som Tromsø alltid har hatt. Noe annet som en by må ha for å gjøre seg bemerket, er sjarm. Og det har Tromsø i lassevis. Det er vanskelig å forklare, men de som har bodd her en stund vil nok forstå hva jeg snakker om. Mats Sandman sa en gang ganske treffende hva vi snakker om. «Oslo har Karl Johan. Bergen har Fisketorget og Fløyen. Stavanger har oljen, og Trondheim har Nidarosdomen og Rosenborg. Tromsø har ikke - Tromsø er».

Sine
Eidissen
Bya

Hybelkaniner og Mack-øl

En klissvåt dag i august lander du på flyplassen og innsner plutselig at ditt liv kapittel "Tromsø" er i ferd med å begynne. Det var sånn det begynte. Jeg var blitt student.

Jeg gledet meg til første forelesning, var strålende fornøyd med hybelen, elska Mack-øl fra første dråpe og syntes byen var topp. Siden ølet blir laget her skulle man tro at byen svømte i deilig øl. Noen som hadde hørt ordet "ølutsalg" før de kom til "Nordens Paris"? Dårlig skiltet er det også. I tillegg må aldriingsprosessen være godt i gang før du slipper inn på utesteder der det er verdt å befinne seg over lengre tid. Med andre ord: Du må ha fylt tjue. Skikkelig kjipt hvis du for eksempel møtte verden i desember eller seinere.

Og så hybelen, da. Ordentlig koselig med eksempler på inngrodd materialisme stabla fra golv til tak. Etter ei uke

begynte hybelkaninene å krype fram fra krokene. Ikke at jeg har noe i mot lodne kjæledyr uten plagsomme krav til stell og før, men disse dyra her ligna ikke kaniner i det hele tatt. Bortsett fra at de formerer seg i en fart. Hvis de hadde bedrevet forplantninga midt på gulvet hadde jeg i alle fall fått litt underholdning, men de blir bare nokså umerkkelig flere og flere.

Så kommer dagen da du våkner og alt er grått. Du har et svakt minne om å sitte i en sofa på BlåRock, men så er det tomt. Hybelkaninene har flytta inn i huet ditt, der de jafser i seg hjernemasse med skarpe hjørnetenner. Rommet seiler og du føler deg som en støvdott i ei vaskebøtte. Det er da du snur på hodet, så dyra der inne begynner å klore vilt, og ser at det ligger en annen hybelkanin under dyna di.

Du har da flere alternativer: 1. Du kan gi deg til å riste i fyren for å vekke ham og be ham dra til Finnmarksvidda. Dette kan, hvis han er dårlig

nok eller hvis du er et sjokk for ham, føre til at han spyr på golvet ditt. 2. Du kan tenke at "Ja, ja, sånt skjer" og legge deg til å sove igjen. 3. Du kan studere ham nærmere og finne ut at han likevel tilhører menneskearten, hvis du har flaks er han kanskje til og med pen. OBS! Dette kan føre til at du glemmer hvor fyllesjuk du er.

Etter den dagen kan du regne deg som ekte Tromsøstu-

dent. (Tittelen kan også oppnås på mindre risikable, men mer tidkrevende måter. Her spiller rådyre pensumbøker en stor rolle.)

Lykke til med hybelkaninene folkens. Husk å slakte dem til jul. Kan jeg få foreslå opprettelse av hovedfag i emnet?

U Ragnhild Vik Nilsen

ILLUSTRASJON: MARTIN TJERSLAND

Dette er vår nye diktpalte, og dine dikt er hjertelig velkommen (se annonse side 33). Som du ser av Martins dikt er vi ikke nødvendigvis spesielt kresne, så du har ingenting å frykte.

Lite men stort

De SMÅ ting her i livet er f. eks. en marihøne eller en nål

DE store TINGA I LIVET ER F. EKS. MEG og en SKIKKELIG STOR BUSS

Bare Martin

Se oftere mot nord.

Gå mot vinden, du får rødere kinn.

Finn den ulendte stien. Hold den.

Den er kortere.

Nord er best.

Vinterens flammehimmel, sommernattens solmirakel.

Gå mot vinden. Klyv berg.

Se mot nord.

Oftere.

Det er langt dette landet.

Det meste er nord.

Rolf Jakobsen

Kanylediktet

Kanyle-kanyle du er meg en rar Kanyle-kanyle på grøten jeg deg tar

(ref.) Kanyle er nesten aldri redd Han gikk gjennom Kaanans land bare med et lite pledd og et spann med vann

Kanyle-kanyle jeg slår deg i bordet så støvskyen står

(ref.)

Bare Martin

Din veg

Ingen har varda den vegen du skal gå ut i det ukjende, ut i det blå.

Dette er din veg. Berre du skal gå han. Og det er uråd å snu.

Og ikkje vardar du vegen, du hell. Og vinden stryk ut ditt far i aude fjell.

Olav H. Hauge

Munter melankoliker

Jan Eggum trives godt i Tromsø. Særlig i strålende høstsol med uteservering på Skarven. Da er han ikke det minste melankolsk.

Der sitter han. Stilig og passe uformelt kledd i svart. Halvliteren er tom, på bordet ligger Nordlys og Klassekampen. Han hilser og smiler, og går for å kjøpe seg en kopp kaffe. En mann i godt voksen alder. Han virker tilfreds og trygg på seg og sitt. Imøtekommende med en distansert vennlighet. Kanskje ikke så rart. Med en karriere på over 20 år bak seg, har vel mannen vært gjennom flere intervjuer enn det som godt er. Allikevel er han overraskende åpen om personlige ned- og oppturer.

Trofast

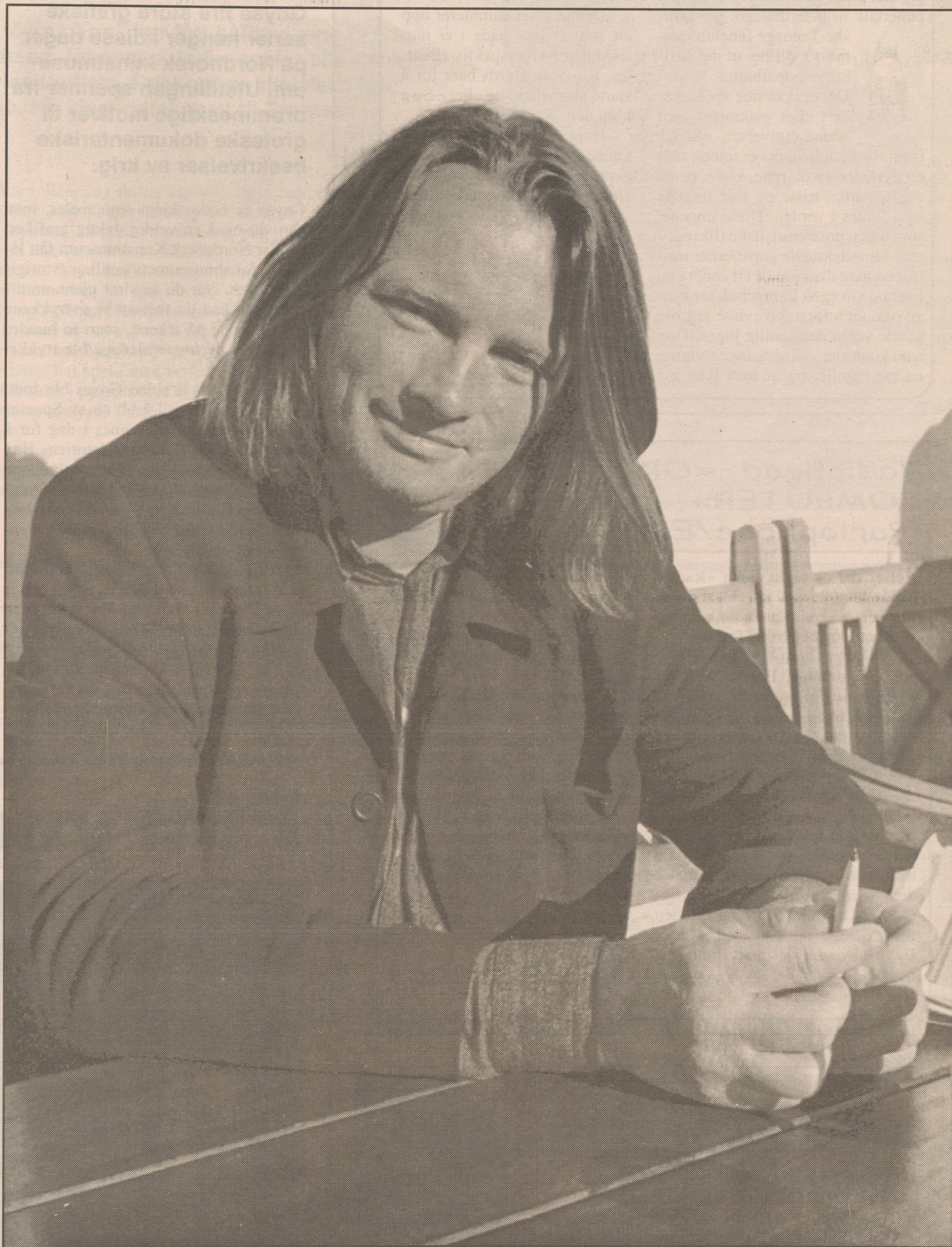
Midten av 80-tallet var en dødperiode i karrieren min. Jeg slet med å få respons, men i Tromsø var aldri det noe problem. Denne byen har alltid vært trofast mot meg, det er nok derfor jeg trives så godt her, sier Eggum. – For meg har Tromsø betydd like mye som Bergen og Oslo. Jeg er glad i både byen og publikumet her. Tromsø har et ungt og levende miljø med stor kulturell grobunn. Noe lignende finnes ikke i Nord-Norge. Dessuten er Filmfestivalen noe jeg ikke går glipp av. I Haugesund er det alt for kommersielt. Kun for bransjen, mens det virkelige publikumet går og ser dumme amerikanske action-filmer. Her oppe ser folk på filmene som går under festivalen, og det er det som er så flott, mener den engasjerte Eggum. Ikke vanskelig å skjønne at film ligger hans hjerte nært.

Travel

Det er i det hele tatt en mann med mange interesser og jern i ilden vi møter. Neste blir Norsk Popleksikon utgitt. En koloss av en bok på 700 sider, som går så langt tilbake som 1910. Jan Eggum er kontaktperson for dette prosjektet, som har nådd en del av målet nå. – Den eldste delen av historien er det andre som har tatt seg av, mens jeg skriver om de siste tiårene. Jeg er lidenskapelig interessert i norsk musikk, og har over 4000 LP-plater. Ikke at jeg er en stor LP-nostalgiker, det kommer mer av at jeg begynte å samle før CD-ens inntog i musikkbransjen, røper Eggum, og forteller så om et utvalgt av sine mange prosjekter. – Arne Bendiksén og jeg har jobbet fram en forestilling som skal gå i Bergen fra medio oktober til slutten av november. Tidligere har jeg også vært involvert i cabareter og revyer, men som regel kun i etterspørsel av forfatter, og ikke som skuespiller. Dette blir en forestilling av, med utgangspunkt i bergensere, forteller Eggum.

Sen debut

Jan Eggum var 17 år første gang han tok opp gitar. – Jeg var sent ute, men kom fort inn i det. Egne akkorder laget jeg allerede etter å ha lært noen få grep. At gitareren er en genistrek skjønte jeg med den gang. Før den tid hadde jeg ikke vært særlig musikalsk aktiv. Buekorpsset kom jeg ikke med i, jeg passet visst ikke inn. – For jeg var for dårlig til å marsjere i korps, smiler Eggum. Det er hele 22 år siden hans første plate kom ut. – Jeg brukte tre plater på å bli noenlunde etablert. Med «Heksedans» i 1977 var jeg

Blid bergenser nyter Nord-Norge.

FOTO: STINE EIDISSEN BYA

akseptert i Norge. I grunnen var jeg heldig som debuterte den gang, det er verre for nykommere i dag. Man har så lett for å drukne blant alle debutantene nå. På min siste plate «Dinglibang» har jeg forøvrig låter som ble skrevet på 70-tallet. Det er bra melodier, og jeg har hatt dem liggende siden dengang. Man kan ikke høre at sangene er så gamle, tekstene er nemlig nye. Jeg var ikke spesielt opptatt av tekster før i tiden, forteller Eggum, som sverger til å spille live. – Live må man virkelig bevise at man kan noe. Det er da publikum skal overbevises. Jeg har turnert uten fortjeneste, bare for å være ute blant folk og holde ferdighetene vedlike. Jeg er faktisk avhengig av å spille uten band i blant. Å stå alene på en liten scene med et engasjert publikum er det

jeg liker aller best. Det er mer utfordrende, men det er sånn jeg vil ha det. Jeg kunne nok ha holdt konsertene på Kulturhuset, men det blir for stivt for meg. Etter tiden med Gitarkameratene er det godt å ha scenen alene igjen. Det var gøy så lenge det varte, jeg har aldri tjent så mye penger som jeg gjorde i perioden som gitarkamerat, røper Eggum.

Takknemlig

I anledning semesterstart er Jan Eggum nå ute på en mini-turne i Nord-Norge. Narvik, Tromsø, Alta og Bodø skal besøkes. – Det er gøy å reise rundt her oppe og åpne semesteret for studentene. Jeg har alltid hatt et bra studentpublikum. I perioder er det faktisk studentene som har holdt liv i meg, sier Eggum

takknemlig.

– Jeg forsøkte meg som student i Bergen, men det var ikke noe for meg. Jeg følte meg ensom og innestengt i studentmiljøet. Å bare sitte der og ta imot var ikke min stil, jeg ville heller gjøre ting selv. Isteden flyttet jeg til London og ble der i to år. Det ble mye spilling, og jeg hadde godt utbytte av de årene. Han avslutter med å fortelle om konserten han hadde i Narvik dagen før han kom til Tromsø.

– Det var ikke spesielt hyggelig. Blikkfester går ikke helt overens med mine enmannskonserter, men desto mer utfordrende er det jo, sier Eggum med et skjelsk flir.

U Stine Eidissen Bya

Teenage fanclub - Songs from Northern Britain

Mens MTV og verdenspressen lar folk som Gallagher-brødrene få ubegrenset plass til å sole seg i sitt eget pubertale neanderthalego, gir skotske Teenage fanclub nærmest i stillhet ut det definitive popalbum.

Det er ikke noe spektakulært eller glamorøst med denne utgivelsen. «Songs from Northern Britain» er rett og slett en dyrkelse av de rene, klare, pene, enkle, snille, triste og fine tingene som finnes i verden. Disse tingene, som ingen postfuturistiske (liksom-/anti-) intellektuelle popstjerner med ironisknaiv distanse til alt annet enn hval og sin egen lommebok tør synge om, uten først å forvise seg om at alle vet at de egentlig juger. Ting som kjæresten, solnedganger, vintre, en tur i fjellet og at man ikke må

være slemme mot hverandre.

Denne plata summerer opp alt som er bra, både i et musikkhistorisk perspektiv (Beatles, Big Star, Byrds bare for å starte alfabetisk) og ellers. Se å kjøp den. Nå.

Hvis du ikke er overbevist kunne du jo lese Audun Vingers åndelige orgasme i Natt og Dag. Han har som vanlig rett.

U Martin Tjersland

Radiohead, «OK COMPUTER», (Parlophone/EMI)

Vel er det ei stund sidan «Radiohead» kom ut med si seinast plate. Men dette er ei plate som veks og vert betre og betre dag for dag.

Vokalist Thom York har ein sart stemme. Han høyrest lei seg ut, som om han ligg på kne i regnet og gret for noko. Som for eksempel i «Exit Music», som vart skriven for «Romeo & Julie». Eller «Karma Police» som er ein bedårande og vakker song. Variasjonen er imidlertid stor, frå dirrande gitarspel og leikande, men treffande bassgang i opningsmelodien «Airbag», til den U2-inspirerte «Let Down». Og så har ein den forferdelege og støyande «Fitter Happier», som dei godt kunne ha utelate.

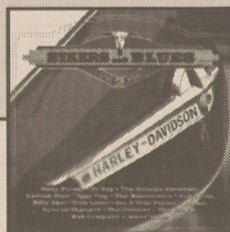

Etter den kjem «Electronering», der dei set opp tempoet, ein rocka melodi med fart og skeive gitarar.

Variasjon, originalitet og det uforutsigbare skil «Radiohead» frå andre tidstypiske engelske band. Sjølv om dette er popmusikk, utfordrar bandet lyttaren, både med lyrikken og med sitt ukommersialiserte lydbilde. «Radiohead» nærmar seg, med sitt tredje album, aldri det pompøse. Dei nærmar seg det fullkomne.

U Lars Åke Andersen

Diverse artister: BIKERS AND BLUES

Live 2 Ride Litt (hard-)ROCK eller BLUES ?

EN: På omslaget ser du et typisk rockerredskap, det vil si en Harley Davidson. Ikke bli redd! CDen er ikke ment bare for medlemmer av Bandidos og Hells Angels.

TO: Enten du er en ny pleier av hårristing (flasskasting) eller en gammel fan av den spesielle musikken, bør du høre på disse sangene.

TRE: De som liker blues får også noen fine melodier å kose seg med.

JA CDen inneholder musikkverk som er preget av fin klassisk rock- og blues-musikkoppsettning. Dessuten det er ikke så vanskelig å følge med.

For min del er det kanskje litt nostalgisk å lytte til låtene, fordi

mesteparten av gruppene som deltar her, minner meg om kvelder hvor vi rocket oss «i hjel» og drakk øl bannski. Tenk deg å få en smule følelser av beruselse av disse sangene du og.

På dagens utsteder får du sjelden høre gamle, flotte produksjoner fra ZZ Top, Deep Purple, The Troggs og andre. Til slutt kan det jo hende at Bandidos- og Hells Angels-syklister leser disse linjer i Utropia.

PEACE

U Antal Csipa

Goya som grafiker

Et representativt utvalg fra Goyas fire store grafiske serier henger i disse dager på Nordnorsk kunstmuseum. Utstillingen spenner fra drømmeaktige motiver til groteske dokumentariske beskrivelser av krig.

Goyas er bedre kjent som maler, men han var også en veldig dyktig grafiker. Nå har Nordnorsk Kunstmuseum fått låne Nasjonalmuseumets samling av originale trykk. Når du vandrer gjennom utstillingen kan du fortsatt se avtrykkene etter platene på arkene, snart to hundre år etter at de første bladene ble trykket opp.

Det er 251 år siden Goyas ble født. Han utviklet seg til å bli en av Spanias største kunstnere og regnes i dag for å være helt sentral i kunsthistorien. Han var sterkt kritisk til samfunnsforholdene i Spania, noe som utstillingen her i Tromsø viser. Han skildret med bitende hån de sosiale og kirkelige forhold og menneskenes svakheter.

To av seriene som vises er helt klart dokumentarisk, som beskriver hendelser og en historisk utvikling. En skildrer en stor lidenskap for Goyas, nemlig tyrefekting og dens historie. Den andre serien Los Desastres de la Guerra (for de mindre språkmektig av oss; det betyr krigens grusomheter) skildrer hendelser i forbindelse med at Napoleon skaffet seg

Når fornuften sover kommer monstret

makten i Spania i 1808. Serien de hendelser frem til 1814. Kort fortalt skriver Goya de lidelser som befolkningen ble påført gjennom hungersnød, dertrykkelse og krigshandlinger.

Serien Los Caprichos, på norsk prisene, ble første gang utgitt i 1799. Uten å være direkte dokumentarisk serer serien samtiden, blottlegger enken makt og beskriver barbarisk overgrep. Den fjerde serien er den minste, og les på norsk både Ordspråkene og skapene. Den henspiller på ordspråkler myter knyttet opp mot karnevalene. Den har et drømmeaktige preg, og ler seg klart fra resten av utstillingen.

Utstillingen henger oppe frem til oktober.

U Lise Swensen

Påtrynet igjen

Elleville sketsjer uten stans.

ARKIVFOTO: BØRGE IVERSEN

3. september starter nye runder av Påtryneteaterets show «En helt ny cabaret». Forestillingen var vårens store suksess, med 31 fulle hus.

De som gikk glipp av forestillingen i vår har altså sjansen til å se den nå. De neste to ukene vil showet gå kontinuerlig på Paletten. Omlag 5500 mennesker så «En helt ny cabaret» i vår. Showet ble også vist under Festspillene i Harstad. Påtryneteateret har hatt sommerferie, men er nå tilbake for fullt. Studenter som er nye i byen har kanskje ikke hørt om dem. I Tromsø har de imidlertid opparbeidet seg kultstatus. De fire herrene har holdt på i 10 år nå, og dette er den syvende cabareten de står ansvarlig for. Den ene halv-

delen av ensemblet musiserer på scenen mens den andre halvdelen er skuespiller. Dette er jo en glimrende mulighet for nye studenter til å få oppleve tromsø, sier Knut Are Mortensen fra Påtryneteateret. - Nå kan folk få en mer start på semesteret før høstmørket inn for alvor. I utgangspunktet skal spille i to uker, men går det bra kan vi nok til å holde på lenger, røper

U Stine Eidissen Bya

Bloddryppande horrorkomedie på veg

Crazykomedien "Mysteriet Myrna Vep" har fått osloavisene til å ta i bruk store ord. Anders Hatlo og Johannes Joner spiller alle rollene i dette teaterstykket av Charles Ludlam. Stikkord er klisjèleik, komedie, drag, satire, grøss og tempo. No kjem galskapen til Tromsø.

Etter 147 forestillingar og publikumsrekord i Oslo, skal teateret no på turne i Noreg. Dette avindige teaterstykket vert spelt i Kulturhuset i Tromsø 4.- 8. september. Og skal me tru kritikarane, som har kasta terningar om kapp, er skodespel og regi i "Myrna Vep" så uvanleg bra at det er verdt å betala seg inn.

Det er ikkje handlinga i dramaet som er det vesentlege, det er forma og stilen. Det er ein bloddryppande engelsk herregardmystikk som er utgangspunktet. Hatlo og Joner ikler al-

le åtte rollene, og skiftar kostyme meir enn 40 gongar i løpet av stykket. Påkledaren Astrid Mohn bak scenen har sin fulle hyre med å kle skodespelarane som blant anna hushjelp, lord, lady og stallkar. Dei spelar både kvinner og menn, noko som har fascinert homsemiljøa der mysteriet har spelt, men teater-sjefen seier i programmet at ein streiting også vil "ha det jævla moro".

Vittige ordspel, morosame poeng, det meiningslause og det hemningslause er visstnok det

som held publikum i ande. Eg seier det igjen, no kjem galskapen til Tromsø.

U Lars Åke Andersen

Anders Hatlo og Johannes Joner spiller alle rollene i «Mysteriet Myrna Vep», som no kjem til Tromsø.
PRESSEFOTO

Trang Fødsel til Tromsø

Sommerens radiokomet Trang Fødsel besøker Tromsø atter en gang, etter en folketom konsertsal under studentuka tidligere i år.

12. september braker det løs på ny i SV-kjeller'n. I motsetning til forrige gang tror arrangørene på fulle hus. Trang Fødsel har vokst godt i sommer, med topplasseringer på hitlistene og deltagelse i TV2-programmet "Studio Karl Johan".

– Vi kommer til å legge ut 800 billetter, sier en optimistisk konsertansvarlig Torkjel Sandanger for Studentsamfunnet.

Liv laga

Selv om konserten forrige gang ikke ble noen økonomisk suksess, klarte Trang Fødsel å varme de som møtte opp. Hans Peter Aaserud, Jørund Fluge Samuelsen og de andre bandmedlemmene påstod selv at denne kvelden hadde vært riktig så festlig, og at de gjerne ville komme tilbake.

Og nå er det klart for en ny kveld med "Trang Fødsel" – og denne gan-

gen kommer de som de ferskeste popstjernene her til lands. Ikke rart at Studentsamfunnet håper på fulle hus.

Studentsamfunnet

Dette semesteret ser ut til å bli det mest produktive semesteret for Studentsamfunnet noensinne. I tillegg til konsertene med Young Neils under DEBUT-uka og Trang Fødsel 12. september, kommer også Kåre and the

Cavemen til å besøke universitetet i november.

– Men det blir flere konserter i byen, visninger av fotballkamper, Cafe Bodega og Fredagskaffe, og mye mer, proklamerer president Victoria Jonsson i Studentsamfunnet.

Endelig har studentene også fått øynene opp for Studentsamfunnet. I løpet av de to første ukene dette semesteret har de fått over 200 nye medlemmer,

og for tiden har de over 650 betalende medlemmer.

– Vi har fått mange nye folk som ønsker å starte nye undergrupper til samfunnet. Jeg tror den massive studentaktiviseringen vi har drevet med endelig begynner å ta form, sier Victoria Jonsson entusiastisk.

U Per Steinar Moen

Trang Fødsel kommer tilbake til Tromsø; denne gangen som et stort og kjent band.
PRESSEFOTO

Pastell og keramikk

Tromsø Kunstforening har nylig presentert en spennende utstilling med keramikk og pasteller, side om side.

Sigrid Szetu, født og oppvokst i Nordland, er nå å møte i myke pasteller på Kunstmuseet. Hun har atelier både i Bergen, Nyksund og Malaysia. Bildene hun viser i Tromsø er hovedsakelig laget i Malaysia og Nyksund, men kunstneren vil fremstå som nordnorsk i uttrykket - forøvrig til diskusjon blant enkelte. Kritikere har hengitt seg til musikalske begreper for å beskrive Sigrid Szetus farveglade malerier; hun har i hvert fall vekket varme følelser og er blant annet innkjøpt av en arabisk sjeik. Szetu selv har uttalt: "Jeg er nordlending, men tilhører verden."

Keramikk

Foruten Sigrid Szetu, bidrar de tre keramikere Harald Solberg, Marit Landsend og Astri Sle-

ire med sine arbeider som kan karakteriseres som en vandring i grenselandet mellom kunsthåndverk og billedkunst. Kunstnerne bruker forskjellige typer materialer og teknikker. Utstillingen deres er preget av å være mer til glede for øyet enn for bruksverdien. "Keramikk" er en vandreutstilling produsert av Samorganisasjonen for Kunstformidling i Nord-Norge, og Solberg, Landsend og Sleire bidrar på hver sine måter til å gi utstillingen bredde. Kunstnerne har alle nordnorsk tilknytning, og deres budskap finnes kanskje i Sigrid Szetus ord "Jeg tror den nordnorske sjelen er kraftig, generøs og har mot."

U Ellen Kongshaug

Med mot og eventyr

Til tross for at Norges befolkning er latterlig liten i verdensmålestokk, har vi en rekke store navn å vise til på oppdagerfronten. Norges sønner og døtre har til alle tider hatt eventyrlyst nok til å trosse naturkreftene for å kartlegge hvite flekker på verdenskartet.

Tema: Norske oppdagere.

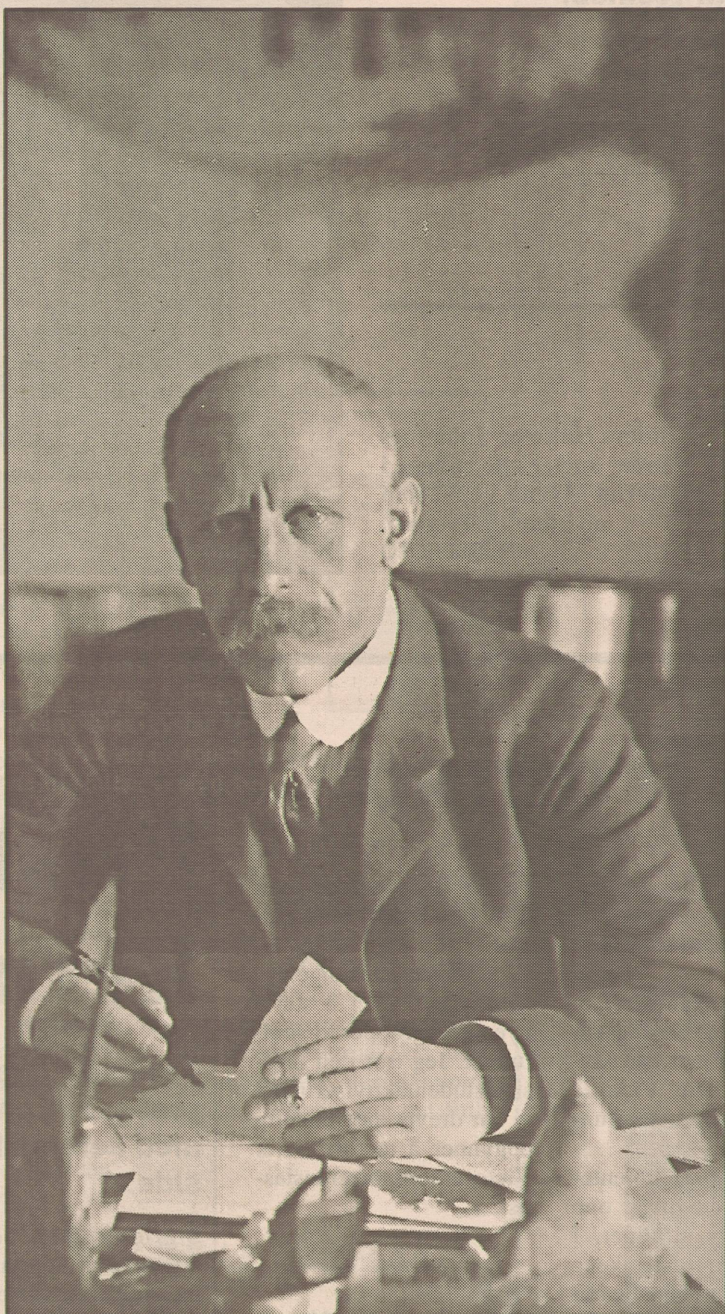
Det er slett ikke umulig at dristige oppdagelsesreisende allerede i førhistorisk tid satte ut fra Norge. Vi har imidlertid bare kunnskap om de ferdene som fant sted fra den tid da menneskene begynte å gjøre nedtegnelser om sine reiser.

I Middelalderen, etter Romerrikets fall, var kirken i realiteten den eneste samlende faktoren i Europa. Det var imidlertid ikke stort den gjorde for å stimulere eventyrlyst og oppdagerånd. Det geografiske verdensbildet var basert på Bibelen. Oppdagelser som kunne rokke ved noe av det som sto der ble ikke sett på med velvilje.

Idet fremdeles ikkekristnede Norge bodde imidlertid et folkeslag som hadde stor appetitt på nytt land. Det var sparsomt med dyrkbar jord langs fjordene og rundt de utallige innsjøene mellom stupbratte lier og fjellsider. Men selv om skipsfart langs kysten var svært utbredt, lot det seg ikke gjøre å dra ut på oppdagelsesferder før det var utviklet fartøyer som egnet seg for havgående ferdsel. Det var de grasiøse og sjødyktige langskipene som løste dette problemet. Det brede, flatbunnede skroget som ikke stakk særlig dypt tillot dem også å søke inn til langgrunne kyster og opp i elver og floder, ofte langt inn i fremmede land. Takket være langskipene var vikingene i middelalderen blant de første folkeslag som la ut på oppdagelsesreiser.

Vikingferdene

Begrepet «å dra i viking» betyr å reise ut i verden for å samle rikdom. Mytene om de barbariske og nådeløse vikingene lever fremdeles i beste velgående. Vikingene kom som røvere for å plyndre og drepe, og det sies at deres ry etter hvert skapte frykt langs alle Europas kyster. Deres ettermæle er imidlertid ikke helt rettfærdig. De var drevne handelsmenn og administratorer også. Mange steder grunnla de byer - som Dublin, eller kolonier - som Normandie i Frankrike. Det er funnet spor etter vikinger fra New Foundland og Grønland i vest til Svar-

Fritjof Nansen

tehavet og Jerusalem i øst, Nord-Afrika i sør og til Kvitsjøen i nord.

Vikingtiden regnes som perioden mellom år 800 og 1030. Til å begynne med deltok bare noen få vikinger, men flåten vokste gradvis, og til slutt dro hundrevis av stolte langskip i Vesterled. I perioden mellom 879 og 920 koloniserer vikingene Island, som i sin tur var utgangspunktet for kolonialiseringen av Grønland. Og nettopp Grønland er et veldig viktig stikkord for vår Amerika-hest, Leiv Eiriksson. Faren hans, Eirik Raude, slo seg nemlig ned på Grønland i år 986. Leiv vokste opp på Grønland. Han ble den første europeer som satte føttene på nord-amerikansk jord, og ble dermed også den første nordmannen som er tildeelt plass blant de store oppdagelsesreisende. Dette skjedde i år 1000, og meningene om hvordan Leiv Eiriksson kom til å oppdage Amerika er delte. No-

en hevder at han ble drevet ut av kurs på tur fra Norge til Grønland, og tilfeldig fikk landkjenning med den nord-østligste delen av det nord-amerikanske kontinentet. Ifølge en annen versjon var Leiv Eirikssons oppdagelse av Amerika slett ingen tilfeldighet.

Sagaen forteller at Leiv fikk utrustet en ekspedisjon med sikte på å få bekreftet den islandske handelsmannen Bjarni Herjulfssons beretning om et land med skogbevokste åser langt i vest. Herjulfsson hadde drevet ut av kurs i en voldsom storm underveis mellom Island og Grønland i 986. Antagelig er han den aller første europeer som fikk et glimt av det nye kontinentet, men han satte aldri foten på land. Det første

stedet Leiv Eiriksson gikk i land kalte han Helluland - Landet med de mange flate hellene - nå alminnelig kjent som Baffin Island. Det neste stedet kalte han Markland eller Skoglandet, antagelig det vi nå kaller Labrador. Den nøyaktige lokaliseringen av den tredje landkjenningen, Vinland, strides imidlertid de lærde om. Det er ingenting i veien for at det kunne ha vært så langt nord som den nordligste delen av Newfoundland, eller så langt sør som Cape Cod.

Leiv Eiriksson og karene hans overvintret i Vinland, på et sted de kalte Leifsbuflir, og dro hjem til Grønland året etter, i 1001. Dette skjedde altså nesten 500 år før italieneren Columbus «gjenopdaget» Amerika. Til tross for at mange fremdeles betrakter Christopher Columbus som den nye verdens oppdager, har Leiv Eirikssons hevd på tittelen fått offisiell godkjenning i blant annet USA. I 1964 erklærte den amerikanske presidenten, Lyndon B. Johnson - med tilslutning fra en samlet Kongress - den 9. oktober som «Leif Ericson's Day», til minne om den første europeer som satte sin fot på amerikansk jord.

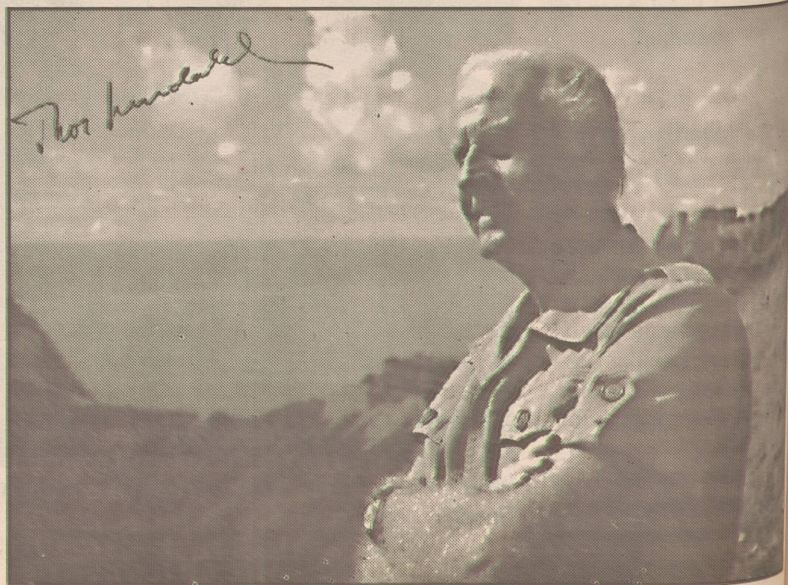
Nansen

Etter Leiv Eirikssons oppdagelse av den nye verden, var det andre nasjoner som overtok hegemoniet når det gjaldt oppdagelsesreiser. Det skulle gå mange århundrer før nok en nordmann figurerte i fremste rekke blant dem som flyttet sivilisasjonens grensepæler. Få nordmenn, om noen, har levd et mer allsidig og begivenhetsrikt liv enn Fridtjof Nansen. Da han ble født i 1861, var det ingen nye kontinenter å oppdage. Omriset av verden slik vi kjenner den var trukket opp. Oppgaven som gjenstod ble å bidra til å utfylle detaljene. Nansen skulle imidlertid bli noe langt mer enn en eventyrer og oppdagelsesreisende. Når status skal gjøres opp for hans livsverk, finner vi at oppdagelsene kun utgjorde en

liten del av det denne allsidige mannen utrettet. Han var forsker og vitenskapsmann, forfatter og idrettsmann, statsmann, humanist og vinner av Nobels fredspris. Hans oppofrende arbeid var med på å redde livet til mange tusen flyktninger etter den første verdenskrig. Det var imidlertid som oppdagelsesreisende og vitenskapsmann han likte å betrakte seg. Og det var i disse rollene han følte seg lykkelig og tilfreds. Nansen viste tidlig sine gryende evner på mange felt. Hans interesser og ferdigheter var så mangfoldige at det var vanskelig å velge studium da han begynte på Universitetet i Oslo. Nansen valgte å studere zoologi fordi han trodde det ville bringe ham i nærmere kontakt med naturen.

Etter å ha fullført doktorgraden i 1887, ga han seg i kast med planen han hadde hatt i bakhodet i mange år, nemlig å krysse Grønland på ski fra østkysten. Bare eskimoen hadde til da satt sin fot på østkysten. Ingen europeer hadde trengt inn i de snødekte indre områdene. Nansens plan var original og dristig. Ekspedisjonen på seks mann dro av sted sommeren 1888. Turen varte til slutten av september, da de omsider nådde vestkysten etter nesten overmenneskelige anstrengelser, og med temperaturer som kunne synke til 50 minusgrader. Ingen båter skulle forlate Vestkysten før neste vår, så Nansen måtte tilbringe vinteren på Grønland.

I mai 1889 vendte Nansen og hans menn i triumf tilbake til Norge og fikk en mottakelse som det sømnet seg for nasjonens helter. Men Nansen ønsket ikke å hvile på laurbærene. Tidligere observasjoner hadde overbevist ham om at en sterk øst-vestlig havstrøm førte fra Sibir mot Nordpolen, og derfra sørover langs kysten av Grønland. Nansen var fast bestemt på å få prøvet denne teorien i praksis. Planen hans var å seile østover Nordøstpassasjen

Thor Heyerdahl

yst

til de Ny-Sibirske øyer, for så å la seg fryse inn i isen. Nansen selv og besetningen skulle bli ombord og la seg drive med ismassene vestover mot Nordpolen og videre ned til Grønland. Han samarbeidet med den berømte skipsbyggeren Colin Archer om båten, og resultatet ble skuta Fram. Ekspedisjonen forlot Kristiania i juni 1893.

Fram frøs fast i isen på 79. breddegrad, men det virket ikke som om skipet kom til å drive så nær Nordpolen som antatt. Nansen og Hjalmar Johansen forlot skipet for å nå Nordpolen på ski. Forsøket ble imidlertid mislykket. På 86 grader 14 minutter nordlig bredde måtte de snu, men de hadde tross alt kommet nærmere polpunktet enn noe menneske før dem. De overvintret på Frans Josef Land, og i midten av juni møtte de, utrolig nok, Frederick Jackson, og ble med ham til britenes forskningsstasjon. Fram var drevet vestover med strømmen, og hadde bevist at Nansens teori var korrekt. Forskningsen hans hadde frembragt ny kunnskap av uvurderlig verdi. Den hadde bevist at det ikke fantes land nær polen på den euro-asiatiske siden, bare dypt, isdekket hav. Mennene hadde oppdaget en varm Atlanterhavsstrøm i en viss dybde under polarisen, og samlet observasjoner om strømførhold, vind og temperatur som forskere ville kunne bruke i mange år fremover.

Nansen viet deretter sin tid til statlige anliggender og flyktningehjelp, og ble i 1922 hedret med Nobels Fredspris. Åtte år senere døde han, uten å ha fått fullført sin livslange ambisjon om å få lede en ekspedisjon til Sydpolen.

Amundsen

Det skulle nemlig bli Roald Amundsen som skulle få erobre Antarktis. Han ble født i 1872, og hadde allerede som liten gutt planen klar. Han ville bli polarforsker. Den ærgjerrige nordmannen satte seg fore å overvinne en utfordring sjøfolk hadde brynt seg mot i over 300 år - Nordvestpassasjen. Sjøfarere hadde lenge vært klar over at den sagnomsuste sjøveien - en snarvei mellom Europa og Asia, nord for det amerikanske kontinentet - eksisterte, men ikke noe skip hadde klart å forsere passasjen i hele dens lengde. Amundsen gikk til anskaffelse av «Gjøa», et solid fartøy, og sommeren 1903 satte «Gjøa» kursen ut Oslofjorden. Ekspedisjonen ble vellykket.

I august 1906 dukket «Gjøa» frem fra ismassene, og passerte Beringstredet mellom Alaska og Sovjetunionen. Opp-

muntret av denne tidlige suksessen rettet Amundsen nå sin oppmerksomhet mot Nordpolen. Men i september 1909 kom nyheten om at Peary og Cook hadde nådd Nordpolen. Amundsen bestemte seg derfor for å erobre Sydpolen før Scott, som allerede var på vei dit. Nansen lånte ut «Fram», og dermed var kappløpet i gang. Den 14. desember 1911 nådde Amundsen og hans følge målet som så mange hadde drømt om. For første gang brøt mennesket inn i den mektige stillheten på verdens sydligste punkt.

Etter dette opplevde Amundsen både skuffelser og suksesser i sin higen etter nye meritter, men drømmen om å nå Nordpolen bar han fremdeles. I 1926 beviste han at det var mulig å fly fra kontinent til kontinent med luftskip. Italieneren Umberto Nobile bygde luftskipet «Norge», og var selv med på ekspedisjonen. Ferden startet på Spitsbergen, via Nordpolen, og til Alaska. Mannskapet hadde lagt bak seg 5456 kilometer på 72 timer og var de første som hadde fløyet fra Europa til Amerika.

Kursen som luftskipet «Norge» hadde fulgt var lagt tvers over ukjente polarstrøk, og Amundsen kunne slå fast at det ikke fantes landområder der. Den siste hvite flekk på verdenskartet var fjernet. Polarforskning var Amundsens liv. Den skulle også bli hans død. Da Nobile to år senere la i vei på sin andre arktiske flytur med «Italia» - «Norge» sitt søsterskip, havarte han i isødet. Uten å nøle meldte Amundsen seg som frivillig deltaker i et redningsforsøk, og i juni var han en av seks menn som tok av fra Tromsø i det franske flyet Latham. Nobile og hans menn ble reddet den 22. juni. Men tre timer etter avgang sendte Amundsens fly ut sine siste signaler. Flyet vendte aldri tilbake.

Heyerdahl

Våre tiders mest kjente oppdagelsesreisende er Thor Heyerdahl, som man imidlertid strengt tatt ikke kan kalle oppdagelsesreisende. Det han utforsker er

tidligere tiders kulturer, ikke land- eller havområder. Han er en oppdagelsesreisende i det historiske landskap. Heyerdahl ble født i Larvik i 1914. Oppslagsverkene har ham oppført som zoolog og antropolog. Det er det siste som har stilt ham i fokus for en hel verdens interesse og anerkjennelse. Han utviklet en teori som gikk ut på at Polynesia ikke var blitt befolket fra Sør-

øst-Asia, slik de lærde hittil hadde trodd, men fra Amerika. Denne hypotesen ble meget kjølig mottatt, og akkurat som Nansen før ham, besluttet Heyerdahl seg i 1947 for å dra ut og bevise at teorien holdt vann.

Det fartøyet han satset på for ferden over Stillehavet var en flåte av balsatre, nærmere bestemt en tro-

kopi av de flåtene som søramerikanske indianere hadde bygget i forhistorisk tid. Utgangspunktet for flåteferden var Peru. Med et mannskap på seks seilte og drev «Kon-Tiki», som flåten var døpt, over Stillehavet til den strandet på en av Tuamotu-øyene i Polynesia etter 101 døgn til havs. Heyerdahl hadde dermed bevist muligheten av sin teori, og ble verdensberømt på kjøpet.

Senere foretok han de to Ra-ekspedisjonene, hvor han viste at papyrusfarkostene som de gamle egypterne hadde benyttet, var i stand til å krysse de store verdenshavene. Sivbåt ble likeledes benyttet i det neste prosjektet som Heyerdahl iverksatte, også det for å utprøve teorier vedrørende oldtidens ferder over havene. «Tigris»-ekspedisjonen kastet lys over de havgående handelsrutene i det Indiske hav.

Heyerdahl er også kjent for utgravningene på Påskeøya, med de etter hvert så velkjente steinstatuene. Arkeologiske ekspedisjoner har han foretatt på Galapagos-øyene, Maldivene, Tenerife og i Perus høyland.

Thor Heyerdahl arbeider den dag i dag ivrig for å avsløre historiske hemmeligheter i sydlige strøk, i en alder av 83 år. Han har mottatt priser og utmerkelser i fleng, har som eneste nordmann vunnet Oscar for dokumentarfilmen om Kon-Tiki-ferden, og har opplevd mer enn de aller, aller fleste. Hans pågangsmot og tro på egne ideer trass iherdig motstand fra vitenskapskretser står til ettertanke for oss alle. Som han sier det selv: «Det finnes ikke noe som heter landegrensler. Jeg har reist gjennom hele verden uten å se noen. Men jeg har hørt at de eksisterer i hodene til enkelte mennesker».

Mange vil nok savne navn i denne artikkelen. Så mange kunne vært nevnt. Helge Ingstad, Monica Kristensen, Ragnar Thorset og Børge Ousland, for å nevne noen. Alle har de utført bragder som vil bli stående i historien. Men på grunn av plasshensyn var det dessverre ikke mulig å omtale disse.

U Stine Eidissen Bya

KILDE: NORINFORMS INFORMASJONSKOMPENDIER

Roald Amundsen

Matspalten *Kulinariske Glæder* fire måltier hundre:

For å hjelpe alle dere sultne, fattige og nye studenter, trålet matspaltistene Tromsøs restaurant- og kaféjungel på jakt etter en plass du kan spise deg mett uten å bruke mer enn hundrelappen. I denne byen, som etter sigende

U *Aslak Haanshuus, Lars Danielsen & Kristian Misund*

Gratinerte pannekaker

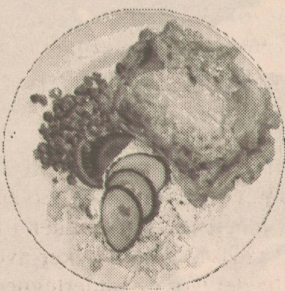

Først ut var Tromsøs eneste plass med takterrasse. Den er fin å ha når det er sommer og sol, men da vi kom var det bare sommer. De tunge skyene la ingen demper på våre forventninger til stedets stolthet; de fylte gratinerte pannekakene. De skulle visst være fryktelig gode. Og det måtte de nok være, tenkte vi, for før vi hadde satt oss hadde kokken sagt «pannekake» hele fire ganger.

Etter å ha kikket på resten av menyen, fant vi oss et litt diskret bord for våre observasjoner. Menyene innbyr ikke til de helt store kulinariske krumpringer. Utover smørbrød, forskjellige salater og noen ganske ordinære middagsretter, så kan stedet by på aviser, et innbydende kakebord og musikk av typen Chris Rea. Når det gjelder sistnevnte, ble han etterhvert avløst av en, for oss, ukjent acid-jazz gruppe.

Nå er kanskje ikke Paletten mest kjent for maten. Her vises cabareter og alle viktige fotballkamper kan du se med stedets svære videokanon. Sjakk og Backgammon har de også. Dessuten har de, som sagt, en populær takterrasse. Om sommeren.

Så til pannesaken: Man kan lett ta Palettens gratinerte pannekaker for å være fransk-inspirerte. Med kjøttfyll og salat ved siden av og gratinert i masse ost blir de ikke helt franske likevel. Ost er godt, men ikke så godt. Salaten som egentlig heter kinakål med Thousand Island trekker også ned. Uansett: For kr 75,- er det helt greit. Litt «fast-food» kanskje, men det kan jo være godt. Vi ble gode og mette. Dessuten har de en kjempehyggelig kokk.

Bacalao & sel-lasagne

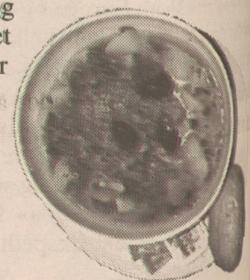

Neste ut var Skarven. Kanskje det mest tradisjonsrike restauranthuset i Tromsø. I en avslappet atmosfære og i store luftige lokaler flyr du innover vertshuset. Her serverer de retter laget av lokale råvarer, i mange spennende komposisjoner. Selv om spisekartet ikke er spesielt stort, er det en vidtfavnende meny som inneholder alt fra skaldyrssupper og maseeggsmørbrød til forskjellige retter

med sel- og hvalkjøtt. I tillegg er det mulighet til å bevege seg over i det mer kontinentale. Vi satset på to hester denne gangen. Bacalao og noe så spektakulært som sel-lasagne bestemte vi oss for. For de som skulle lure på det, kan vi fortelle at retten bacalao er tradisjonelt spansk, og består av utvannet klippfisk, poteter, løk, tomater og forskjellig krydder (hvitløk, paprika, oregano, spansk pepper), alt tillagt i olivenolje. Skarven sin utgave av denne spanjolen er absolutt vellykket. Mild, frisk smak med herlige oliven og tilhørende friske tomater. Og 70 kroner for herligheten er ingenting, selv om den kanskje kunne vært en anelse sterkere. Ti kroner billigere var sel-lasagne. Det er det ikke noe å si på. Retten viste seg å ikke være noe mer enn hva navnet skulle tilsi: Vanlig lasagne med selkjøtt isteden for kjøttdeig. Litt overraskende var det at det ble servert sammen med kinakål og Thousand Island. Stedet gir høyere forhåpninger. Men det er mulig man må bevege seg opp i andre etasje, der man finner restauranten Arctandria, for å få innfridd dem.

Selv om Skarven har et kultivert tilsnitt, kan en del av gjestene utmerke seg med en høy mobiltelefonføring.

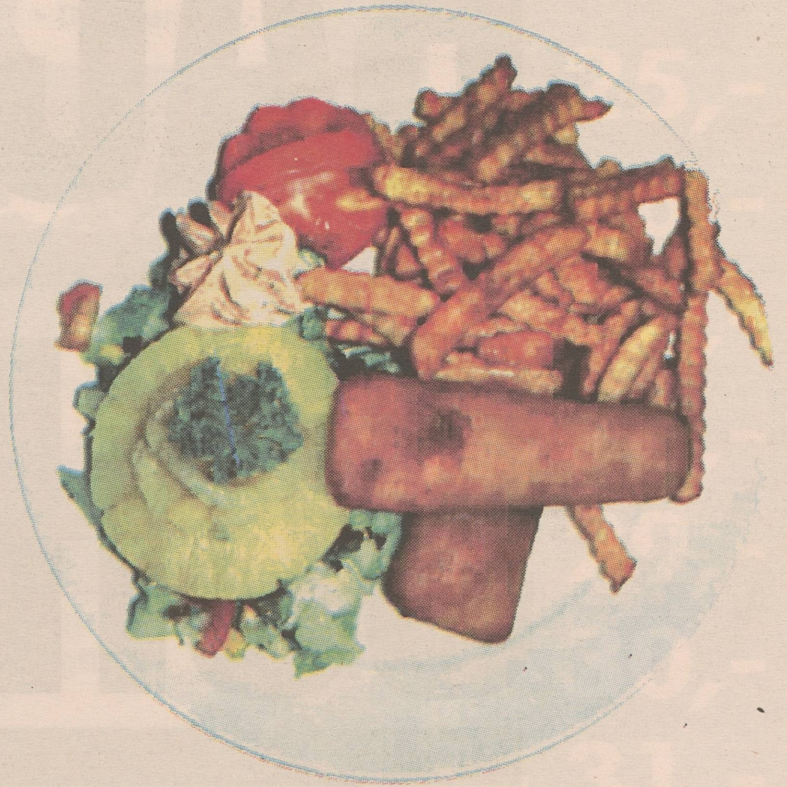
For tilreisende er Skarven en obligatorisk stopp. Det kan man forstå. Plassen er det mest nordnorske man kan oppdrive på restaurantfronten. Og det virker ekte nok. Uansett: Skarven er en ålreit plass. Masse aviser, billig kaffe og rimelige småretter burde gjøre dette til et godt alternativ for studenter. Dessuten er det billig - og ikke minst godt.

presenterer

er under

skal ha flest utesteder per hode, er det nemlig lett å gå seg vill. Vi plukket ut fire veldig forskjellige steder og oppfordret dem til å servere en rett de kunne være stolte av. Og det var ikke bare norsk tradisjonskost vi fikk servert. Neida...

Pasta basta & hvalbiff

Amtmandens datter er ei kuul dame. Tøff på håret, store pupper, platåsko - du koddet ikke med hu. Ikke det at mat-spaltistene lot seg forføre. Neida. Men vi må innrømme at her trengs det litt skryt. For Amtmanden har klart å lage et konsept som funker. De kjører full pakke, og det gjør de med stil. Ikke har de brukt lang tid på det heller. Når servitørene er

hyggelige, maten smaker, musikken er bra, og det finnes aviser (til og med Adresseavisa for eksil-trøndere og spesielt interesserte), magasiner og spill i søkk og kav, da må det bli bra. For å ikke ta helt av - det kan til tider bli litt jålete. I tillegg så har de en Internettmaskin som aldri har virket, og som tydeligvis får stå i fred som en trist påminnelse om all e-posten gjestene ikke får lest.

Da vi var på Amtmanden så var det sommermenyen som gjaldt. Nå er den sikkert borte, men vi kan skrive litt om den likevel. Den mest spennende menyen uten tvil. Fra billige småretter til ordentlige biff-middager. Vi kan ramse opp: Gresk salat, bondeomelett, empanada, pepperstek og fylt buttedeig. Vi har vært innom flere kontinenter - mexikansk, spansk, nordnorsk og italiensk. Vi fikk «Pasta basta», servert med skinke, reker og fløtesaus til kr 69,-, og hvalbiff med bakt potet til kr 86,-. Pastaen er å anbefale da de bruker fersk pasta. noe som gir god smak. Hvalen har sannsynligvis svømt sin vei, men i tilfelle du skulle dumpe over den så ikke vær redd for transmak på kjøttet. Biffen var kanskje litt tørr, men med et hav av andre ting på tallerkenen glemmer du fort det. Det eneste vi hadde å utsette på maten, var at kokken Victor ga oss alt for mye av den.

Fish & chips & wienerschnitzel

PLAZA

Det er kanskje ikke så mange som har hørt om "Cafe Plaza". Og kanskje er det like greit. For de som kunne ha lyst til å oppsøke stedet, kan vi fortelle at den ligger i tredje etasje av Tempogården. Som igjen ligger vis-à-vis Hennes & Mauritz. Dette er en forvokst utgave av en litt pran-

gende Domus-kafe. Ankomsten skjer via to klesbutikker og to rulletrapper. Vi fant vårt bord i noe som skulle ligne på en gresk taverna. Ingen av oss har noen gang vært i en ekte slik en, men vi tør si at denne smakte vel mye plastikk. Og er det en plass som kler gummiplanter, så er det denne. Det var det da rikelig av også.

På denne type sted bestiller du maten i kassa. Og selv om det kunne føles mest riktig med selvbetjening, så blir maten tross alt servert ved bordene. Menyene er kort og ordinær. Burger, løvstek, lasagne, ...den slags. I tillegg kommer en spesiell rett for dagen. Vi tok sjansen på en litt dyr Wienerschnitzel til kr 89,-. I tillegg ville vi prøve "dagens", som var fish & chips til kr 59,-, inkludert en stor cola. Nå pleier ikke "dagens" å innebære de helt store gastronomiske opplevelsene, men prisen på denne gjorde at vi kunne tåle en liten skuffelse. Og ble vi skuffet? Nei, faktisk ikke. Derimot ble vi gledelig overrasket. Hvis vi legger godviljen til, var det kanskje den peneste tallerkenanretningen vi fikk servert. Husets wienerschnitzel var flott med ansjos og kapers på toppen. Og den smakte godt. I tillegg kom en frisk rapidsalat med paprika, ananas, mais, ananas, kinakål, ananas - litt mye ananas kanskje, men veldig god den også. Veldig. Prismessig så var det kanskje ikke mer enn hva man kunne forvente seg, men uansett: Joda!

Hva så med deres berømte «dagens»? Fish & chips er og blir fish & chips. Man kan ikke gjøre så mye til eller fra med den. Og når den ble servert med en fin og stiv pommes frites kan man ikke klage. Billig var det jo også.

Plaza er kanskje ikke et sted man går mosfærens skyld. Snarere tvert i mot. C når stedets eneste vinduer i tillegg er trygt plassert i ikkerøyker-avdelingen så blir det (for de undertegnede vel å merke) en litt trist affære. Mat-messig - og det er jo det som teller!? - var det helt greit. Til tider ganske bra, faktisk.

BACK TO SCHOOL!

Elkjøp har datamaskinene som gjør livet enklere og skoledagen kortere.

SIEMENS NIXDORF

SCENIC Xpert Pentium 233MMX

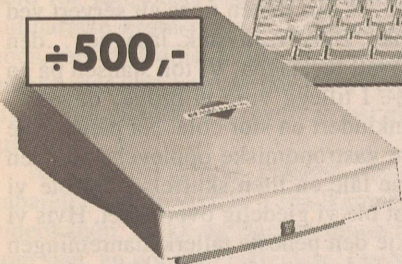
Intel Pentium 233 MHz. 32 Mb SD RAM (maks 128 Mb). 256 kb cache. 2,1 Gb harddisk. 8xCD-ROM, 16-bit lydkort og høyttalere. 2 Mb videoram. 3D grafikk. Gode utvidelsesmuligheter. Win95, MS Works, tastatur, mus og 17" skjerm. Vi spanderer Norman Virus Control til en verdi av kr. 995,-. Pris inkl. mva.

SIEMENS NIXDORF

SCENIC Xpert Pentium 200

Intel Pentium 200 MHz. 16 MB SD RAM (maks 128 Mb). 256 kb cache. 1,6 Gb harddisk. 8xCD-ROM, 16-bit lydkort og høyttalere. 2 Mb videoram. 3D grafikk. Gode utvidelsesmuligheter. Win95, MS Works, tastatur, mus og 15" skjerm. Vi spanderer Norman Virus Control til en verdi av kr. 995,-. Pris inkl. mva.

hp HEWLETT® PACKARD

5PScanjet

A4 SCSI flatbed fargescanner med kjent kvalitet fra Hewlett Packard. Utrolig enkel å betjene med hurtigknapp på frontpanel. 1200 dpi med forbedret oppløsning, 16, 7 mill. farger. OLE- og TWAIN kompatibel. Pris inkl. all nødvendig programvare, utstyr for tilkobling og mva. Førpris 2995,-

2495,-

hp HEWLETT® PACKARD

Deskjet 670

Fargeblekkskriver med dobbelt patronsett og overbevisende kvalitet. Skriver med 600x600 dpi og inntil 4 sider pr. min.

1995,-

hp HEWLETT® PACKARD

Deskjet 820Cxi fargeskriver

Inntil 6 s/m. Oppløsning på inntil 600x600 dpi. Sort- og fargepatron er adskilt og brukes samtidig. Arkmater for. 150 A4-ark. Konvoluttmater. Enkel installasjon. Pris inkl. mva. Førpris 2795,-

2295,-

hp HEWLETT® PACKARD

Deskjet 870Cxi fargeskriver

Toppmodellen fra Hewlett Packard. Klarer inntil 8 s/m. Oppløsning på inntil 600x600 dpi. Klargjort for nettnettverk. Leveres med farge og sort patron, 128 farger. Pigmentbasert blekk, markedets beste. ColorTeknologi. Pris inkl. drivere, manualer og mva. Førpris 4495,-

3495,-

PC OG PRINTER - PAKKETILBUD FRA 620,- PR. MND.

Mer behøver det faktisk ikke koste å bli eier av din egen PC og printer. Prisen er basert på nedbetaling på 3 år. Alt du trenger å gjøre, er å ta med deg godkjent studentbevis og skynde deg til nærmeste Elkjøp-butikk.

ELKJØP

NORGE • SVERIGE • DANMARK

Eksempel: Kontantpris	Kredittkjøps-Pris	Effektiv rent ihht. kred. kj. loven
3 mnd.	1995	2138
6 mnd.	12995	13893
9 mnd.	19995	21761
		1000 - 18,16
		10000 - 24,60
		20000 - 21,34

En tur i lysløypa

øl-priser

Det koster å være øltørst student i Tromsø. Nå har heldigvis universitetet fått sin lenge etterlengtede skjenkebevilgning, men vi bringer dere allikevel en selektiv oversikt over ølprisene på de uteplassene som er mest populære blant studentene.

FOTO: MARTIN TJERSLAND

• Dampen 25,-

• Brænderiet 29,-

• Paletten 34,-
(39,- på dagtid og lørdag)

• Rogers 36,-
25,- torsdag-lørdag til kl. 00.30

• Kjeller'n 39,-

• Meieriet 39,-
(makspris, børsen bestemmer prisen)

• Teaterkafeen 40,-

• Mexico 40,-

• Peacock 41,- for 0,4l - dvs 51,- for 0,5l! Har div. rabattordninger

• BlåRock 41,-

• Le Mirage 41,-

• Amtmandens datter 42,-

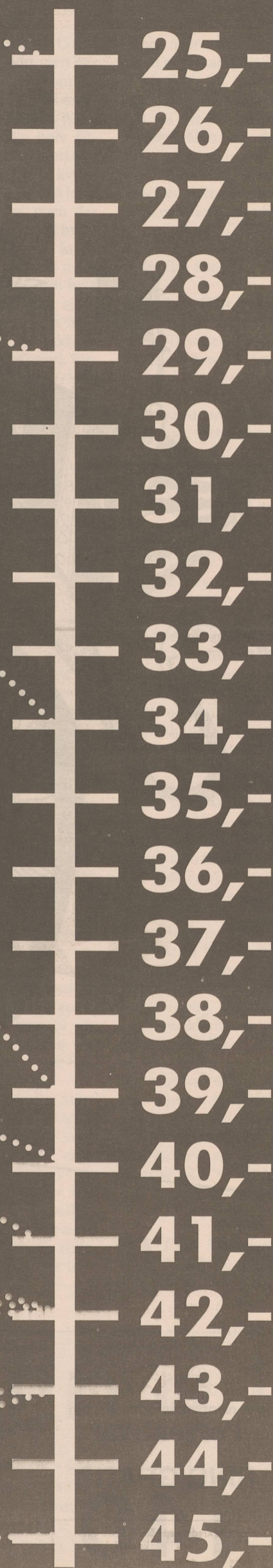
• SubSirkus 42,- (normalpris). 25,- hele torsdag og lørdag 22-24.

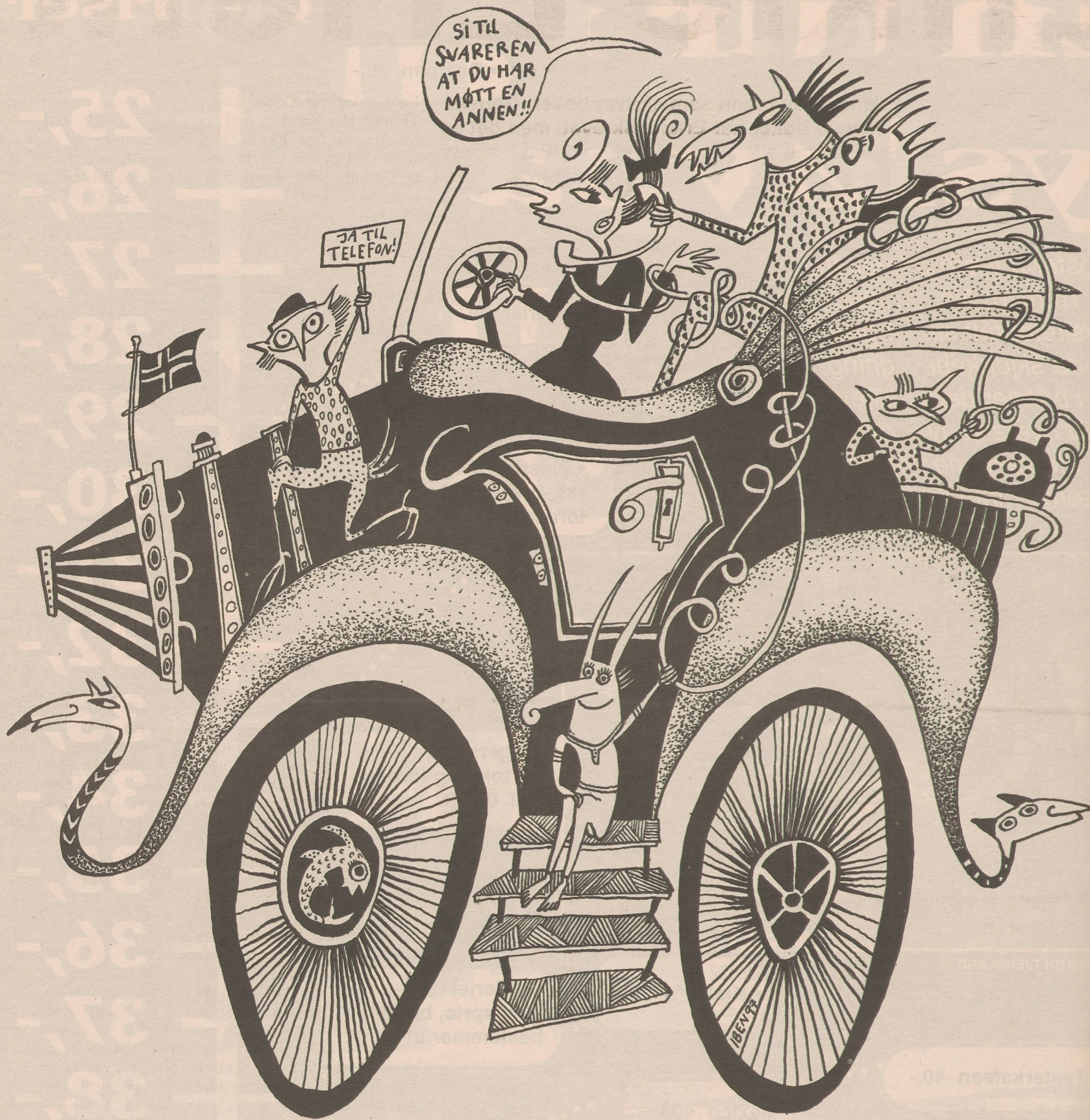
• Colosseum 42,-
onsdag 28,-

• Tromsø Jernbanestasjon 43,-
Rabattkortordning, 10 øl for 360kr.

• Mack-kjelleren 43,-

• Skarven 45,-

Du går ikke glipp av noe!

Tenk om kjæresten eller noen av vennene dine ringer for å gi deg en viktig beskjed når du er ute! Har du PersonSvar kan du bare ringe din telefonsvarer fra en hvilken som helst telefon med * og # tast - også fra utlandet. Du kan når som helst forandre din egen melding eller lytte på beskjeder som har kommet til deg. Du går ikke glipp av en eneste invitasjon!

PersonSvar er en «usynlig» telefonsvarer i telenettet. Du kan få varsling om meldinger bare ved å løfte av røret hjemme. Du kan også få varsling på ditt Hvem Ringer display eller din personsøker. PersonSvar koster deg kun kr 23,- i måneden!

For nærmere informasjon om
PersonSvar

RING GRATIS
140

 Telenor

Enkle Erlend

Erlend er en mann som skriver bøker. Ganske mange bøker har Erlend skrevet, men det er det ikke alle som vet. Selv om han har fått veldig mye skryt.

Dette er Erlend.

FOTO: STINE EIDISSEN BYA

En torsdag var Erlend Loe i Tromsø. Han har aldri vært her før, men når han først kom, så var det et helt rom fullt av mennesker som ventet på ham. Mest mennesker som ville høre Erlend lese høyt og være morsom, så de kunne le og smile av alt det morsomme som Erlend leste høyt. Og så var det noen der som sikkert ikke visste helt hvorfor de var der, men de lo de også. Erlend ler ikke så mye. Han er en alvorlig fyr som ikke smiler hvis han ikke er nødt. Derimot skriver og leser han, og det er han jo ikke nødt til heller. Han gjør det likevel, fordi det er gøy å gjøre. Erlend skriver om ting som slett ikke er artige, ja, ting som kanskje er riktig alvorlige, men så må vi flire til vi nesten ramler av stolene våre likevel, fordi det er så, ja, artig. Det er ikke så rart det, synes Erlend. Kan hende er det det viktigste av alt å le, særlig av det som ikke er noe å le av i det hele tatt.

Om bøkene

Den første boka Erlend skrev het «Tatt av kvinnen». Noen sier det er en mannebok, og at de ikke skjønte den helt. Men det var det tross alt en jente som sa. Han synes nok ikke at det er den beste boka han heller. Da liker Erlend «Naiv. Super» mye bedre. Den handler om en mann på 25 år som egentlig ikke har det så bra. Men han har masse annet, for eksempel en bror som kanskje er i Afrika, en cand.mag grad og en sykkel. Kjæreste har han ikke. Det kan være veldig trist. Mannen i boka heter ikke Erlend, men den handler litt om Erlend. Det står også om morfaren til Erlend, og alt det står om ham er helt sant, selv om mange synes det er fryktelig med en bestefar som straffer små guttedjevlere så hardt. Ellers er det ikke sant det om kjæreste, for Erlend sier han har en kjæreste. I alle fall har han det nå.

En annen bok han har skrevet, er «Maria og Jose». Det er en billedbok. Erlend har også laget noen bøker for barn; «Fisken», «Den røde hunden» og «Kurt blir grusom». Det kan godt hende de er for barnslige voksne og ikke for voksne barn, men det spiller jo ingen rolle. Erlend sier nemlig at det ikke

finnes noen alder. Han sier det går ut på akkurat det samme, og at sånn er det med musikken også. Erlend vil ikke fjerne seg helt fra det han gjorde da han var liten. Men han vil ikke være 10 år gammel igjen heller. Det vil han absolutt ikke. Det er det forresten ikke alle som tror på. I «Fisken» sier pappa Kurt, at bare man har en fisk som er stor nok, så kan man gjøre alt. Det er det fint å tro på.

Bøker, film, New York

Noen påstår Erlend er en av dem. Naivistene i Generasjon X. Da sier han med litt sint stemme, at menneskene som skriver i avisene, er helt rå. Spesielt de menneskene som ikke er så gamle og som skriver i avisene. De er kanskje verst. Men nå er Erlend blitt proff. Og ikke ukritisk lenger. Da kan ingen kjøre avgårde og ta rotta på ham. Det er bra. For Erlend mener at han ikke skal sammenlignes med noen. Det er han kjempestolt over. Selv synes han at bøker er heftig. Erlend har studert litteratur, og da vet han jo hva han snakker om. Men han leser aviser også. Masse aviser. Sunday Times for eksempel, er så svær, at man ikke blir ferdig før til neste søndag. Han synes ikke det er dumt, for de som skriver der er veldig, veldig flinke. Ellers leser Erlend om naturvitenskap og psykologi og film og andre fag. Erlend driver på ganske mye. Nå driver han på med å lage film. Han skriver de historiene som filmen skal dreie seg om. Det er ikke noe hysjysj med det. Den ene skal handle om en jente som er helt nødt til å rane banken. Dette driver Erlend med i Danmark, men han har ikke vært bare i Danmark. Han har vært i New York i hvert fall én gang. Der fant han en bok han aldri hadde sett før. Erlend tenkte sikkert at oj, det var en utrolig bra bok, for den har han gjort om til norsk. Den kan man kjøpe i butikken om ikke så lenge. I boka står det litt om hva pappa sa, og enda mer om hva mamma sa. Og mamma sa så mye fælt, at Erlend nesten måtte smile av det.

U Ellen Kongshaug og Aslak Haanshuus

Etterlysning!

Går du med en liten poet i magen? I så fall er vi interesserte i å høre fra deg. Utopia har planer om å starte opp en fast litteraturspalte, der vi presenterer tromsøstudentenes

egen poesi. For å få dette til er vi imidlertid avhengige av respons fra dere. Finn frem dikt/korte noveller fra skrivebordsskuffen, og send det til oss. Stoffet kan leveres på

kontoret vårt i UB-kjelleren (glassburet), legges i postboksen som henger på kontordøra, sendes per post eller e-post. Vi håper på å høre fra deg!

Nytt filmstudium ved universitetet

Ved Universitetet i Tromsø er det nå mulig for studentene ved sosialantropologi å lage film som en del av hovedfagsoppgaven. Studentene som neste år vil kunne benytte dette tilbudet, annonserte sist onsdag med premiere på selvlagde filmer.

Studentfilmene er en del av et kurs tilsvarende ett semester, hvor studentene skal forsøke å visualisere refleksjonene de gjør seg rundt en mellommenneskelige konflikt eller et samfunnsproblem, på filmlerretet. De færreste av studentene hadde noen forkunnskaper hva filmproduksjon angikk. De har under kursperioden hatt skolens utstyr til disposisjon, og lærerne ved kurset til å veilede og instruere.

Kurset er lagt opp som en innledning til det nyopprettede tilbudet til hovedfagsstudentene ved sosialantropologi. Tilbudet går ut på at de nå kan velge å presentere hovedoppgaven sin som en halvtimes film, i tillegg til en kortere skriftlig avhandling. Filmen utgjør 40% av karaktergrunnlaget. Universitetet i Tromsø er det eneste i Norden som har dette tilbudet til studentene.

Det ble vist åtte studentfilmer for et fullsatt auditorium B-1005. Valg av tema og vinklin-

gen av dette i filmene var selvvalgt. Spennvidden i ulike tema var stor. Skaperne av de åtte filmene: Anne Myrstad, Solveig Joks, Trine Kvitberg, Maria Sæter, Marcela Douglas, Staffan Krogvik Segerberg, Kristine Halle og Bente Mælum hadde henholdsvis tatt for seg; kunstverket i Granåsen kirke, reinkappkjøring, en misjonskvinne, barn av foreldre med ulik nasjonalitet og hudfarge, kirkeasyl, «feske og tru», skientusiasme og astrologi og frenologi. Flere av filmene var både engasjerende og god underholdning, og utløste stadig høylydt latter blant publikum i salen.

Studentene selv karakteriserte kurset de hadde gjennomgått som lærerikt, artig og forholdsvis krevende. De hadde både regissert, filmet og klippet filmene selv og syntes det var «godt å lære noe konkret». De mente blant annet at redigeringen lærte dem mye om hvordan man bør filme. Ellers var det enighet

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Kristine Halle (foran fra venstre) har laget «Skigledens materie», Maria Sæter står for produksjonen av «Noen barn er brune», Marcela Douglas for «Mens jeg venter» og Anne Myrstad har laget «Døden er en stjerne».

om at den største utfordringen nok bestod i å visualisere de tankene og ideene de ønsket å formidle på lerretet. Utfordringen ga tydeligvis mersmak siden flere av kursdeltakerne vurderte å benytte seg av dette me-

diet til å presentere en fremtidig hovedoppgave. Studentene skal selv få være med på å bestemme hvordan en hovedfagsoppgave på film skal bedømmes. Utstyrs kvaliteten vil dessuten ved et slikt arbeide være

langt bedre enn det studentene benyttet seg av ved dette kurset.

U Ellen Wang

Høstofferensiv

Tromsø Filmklubb satser sterkt. Høstens program består av 36 filmer, og her er noe for alle.

Vårsemesteret var ikke akkurat en økonomisk opptur for Filmklubben, men som kjent er høsten kinotid, og derfor

Lt. Worf tar sikte på å komme til Tromsø i løpet av høsten.

satser de etter mottoet om at angrep er det beste forsvar. Her er funnet plass både til klassikere og ettertanke, med innslag av mer hippe filmer som ikke krever så mye tankevirksomhet av publikum. Sistnevnte kategori kan fungere fint som oppvarming når man skal ut på byen, uten å ha for mye tankegods med seg.

Norske filmer

Enhver tromsøværing (eller innflytter) bør ha sett «Insomnia», om ikke annet så bare for å se etter kjentfolk, eller for å se hvordan byen tar seg ut på lerretet. Det kan bli lenge til neste gang. Ellers er det også mulig å få med seg den kritikerroste «Budbringeren» for alle etterløpere. For de som vil gå gradvis over til film fra mer eksotiske strøk, kan jeg anbefale den danske suksess-thrilleren «Nattevakten», som også er å finne nyinnspilt fra USA.

Klassikere

Flere av filmhistoriens store mestere er representert på programmet til Tromsø Filmklubb. Heriblant vil jeg spesielt trekke fram Alfred Hitchcock, som har laget fire av høstens filmer. «Psycho», den moderne skrekkfilmens mor, er en av verdens mest kjente filmer, med uødelige scener som vi alle kjenner. Få med deg resten av filmen også. Eller hva med «Repet», der to homosek-

suelle unge menn myrder en venn for spenningens skyld, for deretter å invitere offerets far og forlovede på cocktailparty! Men her er mestere fra andre sjangre også. En moderne utgave av Shakespeares «Stormen», hvor høyteknologi møter høylytteratur. En annerledes film...

Science Fiction

Sci-fi fans vil få nok å sette tennene i. «Blade Runner (Directors cut)» er en klassiker innen sjangeren, og har satt standard for hva som forventes av en science-fiction-film, sammen med blant annet «Star Wars». Star Trek-fans vil ikke gå glipp av «First Contact», som av en eller annen grunn ikke blir vist ellers på kino-skjermer i Norge. Dette er altså eneste sjanse til å se denne filmen på storskjerm, gå ikke glipp av den.

Fredag 29. august 1997 gikk verden under! I alle fall ifølge Arnold Schwarzenegger i filmen «Terminator 2». Og samme dato satte filmklubben opp

samme film her i Tromsø. Det er det dessverre for sent å få med seg nå, hvis du ikke var der.

Søndagsvisninger

Denne høsten blir søndagsvisningene på et litt mer menneskelig tidspunkt: Kl. 17.00, slik at folk kommer seg opp i tide. Søndag blir dagen for klassikere, med Hitchcock i spissen. Lørdager blir det tid for ettertanke, mens fredager er det lettfordøyelige sorten.

U Ørjan Haugholt

nettPreik

Sgnelkab Orom

Navn: *Reversed Speech*

Adresse:

www.reversedspeech.com

Kategori: *Kvasivitenskap*

Sigmund Freud har i lang tid operert med uttrykket «Slip of the tongue». Men nå har psykologiviten-skapen kommet lengre: David John Oates fra Australia har nå introdu-sert betegnelsen «Rever-sed Speech».

Ideen er enkel; når du prater så jobber underbevisstheten din i bakgrunnen og legger inn «usyn-lige» meldinger.

Og hvordan blottlegge disse meldingene? Jo, kjør sporet bak-lengs og lytt nøye. Mellom alle intetsigende lydene dukker det forhåpentligvis opp forståelige ord.

På denne websiden kan du bla deg gjennom drøsveis av forskjellige lydklipp som utgjør full-verdige ord når du kjører klippet baklengs. Her kan du høre Neil B. Armstrongs kjente «... a giant leap for mankind» bli «man will space walk» baklengs. Og O.J. Simpsons innrømmer åpenlyst (dog baklengs): «I skinned them all».

Men det er jo musikerne som har vært kjent for å leke litt for mye med baklengsbeskjeder. The Beatles var først ute på dette om-rådet med myten om at «Paul is dead», og på denne hjemmesi-den kan du selvfølgelig få høre disse overbevisende meldingene i RealAudio-format. Men visste du at hvis man kjører deler av refrenget i sangen «Help» bak-lengs, vil du få denne klare mel-lingen: «Now he uses marihua-na?»

Det er virkelig mange mor-somme klipp her, og du må belagge deg på noen timer foran PC-en. Ønsker du å lære mer om dette fenomenet, kan du bare be-stille lærebøker og kursmateria-le rett fra hjemmesiden. Disse folkene tar fenomenet «Reversed Speech» en smule alvorlig – men hjemmesiden deres er virkelig underholdende.

Valg

Vi er nå midt inne i en hektisk valgkamp, og som student er du forpliktet til å følge med. NRK og SOL har sammen laget en god valgtjeneste (www.nrk.sol.no/valg97) med de siste nyhetene og meningene om valgkampen. WebTheater og RealAudio gjør hjemmesiden multimediansk, slik at du kan se de mest interessante nyhetsinnslagene fra Dagsrevyen og lytte til reportasjer fra Dagsnytt når det høver deg.

Hjemmesiden oppdateres selvfølgelig daglig, og passer utmerket for deg som ikke har tid til verken TV eller radio. Dette er den komplette valgsiden.

Per Steinar Moen

Vi noterer at...

...**Carl I. Hagen** pleier å stå foran speilet og bevege seg slik som Elvis pleide å gjøre.

... **Carl I. Hagen II** har uttalt at dagens alkoholpolitikk bør endres, siden mange familier kommer i økonomisk uføre på grunn av for høye priser på øl og sprit.

...**Carl I. Hagen III** mener elevene på Kongsbakken v.g.s. bør skaffe seg en ordentlig jobb.

... **Ingvar Carlsson** mener at bombeattentatene mot OL-anleggene i Stockholm den stste tida må være utført av militante fundamentalistiske vegetarianere. «Vi noterer at» - redaksjonens vegetarianere stiller seg tvilende til utsagnet.

... **det går mot valg** og alt for mange ser ut til å stemme på feil parti. «Vi noterer at» - redaksjo-nen håper på elendig vær den 15. september, og oppfordrer samtidig alle til å ringe sine beste-foreldre og råde de fra å stemme på postkontoret fordi en kommunistisk-muslimsk aksjonsko-mite har tatt over postvesenet eller noe sånt.

... **dersom du er ofte forkjølet**, så er det fordi du har for få venner. Bare så du vet det, i tilfelle du har lurt, liksom.

... **overvekt** snart er like farlig som røyking.

... **Tony Blair** og Rowan Atkinsom (Mr. Bean) gikk i samme klasse. Begge to var skoleflinke. Kanskje det er derfor de begge har blitt profesjonelle skuespillere?

... **Drillo slutter**. (Dette til opplysning til de som leser sportssidene like sjelden som «Vi noterer at» - redaksjonen gjør, og som derfor ble overrasket over å høre «nyheten».)

... **i kjølvannet av Drillos** avgang har landslaget fått et navnedilemma.

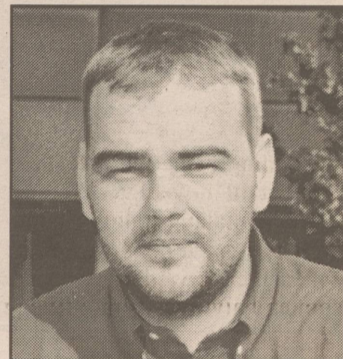
Fire på rad

Synes du at husleie-aksjonen fra Studentstyret har noe for seg?

Janne Bjerkan, 35 år, hovedfag antropologi

– Helt på sin plass. Det burde ha vært satt i gang tidligere. Passivitet fra Studentstyret har vært medvirkende til å skape prisspresset.

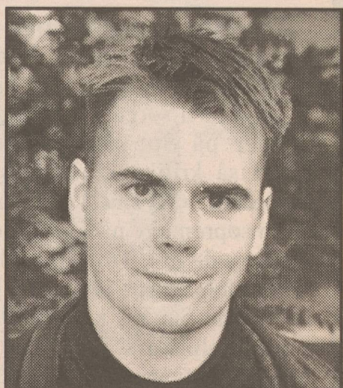
Torgeir Johansen, 31 år, statsvitenskap

– Har hørt lite om aksjonen, men jeg støtter fullt ut en aksjon for lavere leie. Det har vært hushaimentalitet for lenge. Sam-skipnaden har bidratt til høye priser.

Ingeborg Solvang, 24 år, hovedfag antropologi

– Kjempebra. Vi trenger å få redusert leien. Mindre press på leiemarkedet gjør også at vi slipper å ryggsele oss til et sted å bo.

Morten Mo, 24 år, kjemi i Oslo

– Kjenner lite til saken, men er for en reduksjon i leieprisene. Med de prisene som er på det private markedet her er det fornuftig med en aksjon mot utlei-ere.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

To senger m/madrass (en fjærmadrass) selges til høystbydende.
77 68 94 15 (Lise/Sigrun)

Gibson el-gitar, 4-pickup + vib.arm og forsterker, nes-ten nytt, selges kr. 4000,-
Ring Jardar etter kl. 16.00,
Tlf. 909 58 219

Martin Rasmussen har 30-årsdag 6. september.
Alle som har tid er invitert til fest på Løkta!

Jente 27 år søker klatrepart-ner, litt nybegynner.
Ring Monica tlf. 911 07 268

Bøker selges
Tenkningens historie 1 & 2
selges til halv pris.
Ring Stine, tlf 77 65 61 97

Har du en gammel fryseboks du ikke trenger lenger?
Vi overtar den gjerne for en fornuftig penge.
Ring Anders på 776 57230!!

Guiding på campus

Vi trenger studenter som kan vise besøkende rundt på universitetsområdet. Kurs blir gitt. Godtgjørelse. Interesserte bes kontakte

Informasjonsavdelinga tlf. 775 44982

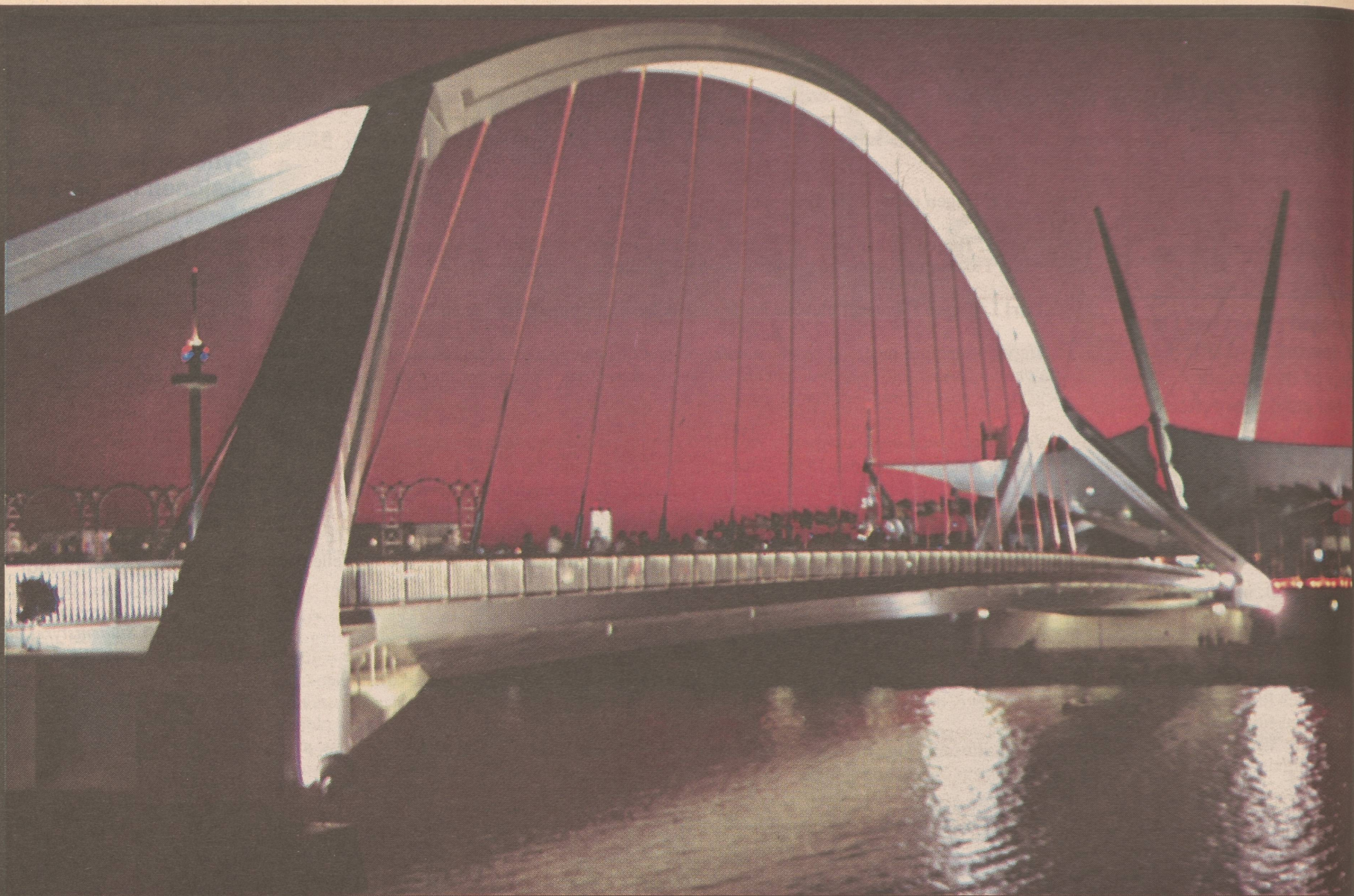

EKSTRAHJELP

Studentsamskipnaden søker studenter som ønsker å arbeide i kantineavdelinga på kvelds-tid og i helgene.

Ta kontakt med Asbjørn Storåker (77 60 77 40) eller Svein Johansen (94 18 08 36).

EKSTRAHJELP

Broen i Sevilla.

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Pensum, penger og pågangsmot skulle det ikke mangle på i disse dager. Vi har en hektisk og begivenhetsrik høst foran oss, der tid muligens kommer til å bli en mangelvare. Utopia har som vanlig samlet en del av det som du kan fylle timeplanen din med de neste to ukene.

Onsdag 3. september

Turen er kommet til Tom Waits i BlåRocks temakveldrekke. Hurra. Dessuten er det siste sjanse til å få med seg «Årets revy» av og med Revymafiaen. Stedet er Mackkjelleren. Goyas-utstillingen på Nordnorsk kunstmuseum vises helt fram til 12. oktober (se side 24). Pasteller og keramikk kan beskues hos Tromsø Kunstforening inntil den 21. september (se side 24).

Torsdag 4. september

Omstridte DJ Tommy Tee, denne gang sammen med N-Light-N, vil sørge for heftige rytmer på SubSirkus. Den svært så kritikerroste crazy-komedien «Myrna Vep» har Tromsøpremiere på Kulturhuset (se side 25). Tromsø Røde Kors hjelpekorps inviterer til info-møte om sitt kommende førstehjelpskurs. Møt opp i Jonas Lies gate 31 kl. 18.00. Er du interessert i yoga og meditasjon er Tromskysten stedet for deg i dag. Der finner du fortsettelseskurs i, ja nett-

opp yoga og meditasjon.

Se Black Adder på BlåRock

Fredag 5. september

Fredagskafeen viser «Kjærlighetens kjøtere» i Bodegaen. «Myrna Vep» spilles på Kulturhuset. På flerbrukshuset er det fest. ISU arrangerer Semester welcome party, oppstart kl. 21.00. Filmklubben setter opp «Blade Runner» klokka 23.30 (se side 34).

Lørdag 6. september

Studentsamfunnet viser den svært viktige landskampen på Tromsøs største storskjerm i Hovedgården. Filmklubben viser «Smoke» og «Blue in the face» Enda en sjanse til å få med seg horrorkomedien

«Myrna Vep». Konsert med Sturm und Drang på Teaterkafeen, kl. 22.00.

Søndag 7. september

Nest siste sjanse til å se forestillingen «Myrna Vep» i Tromsø i dag.

Mandag 8. september

En glimrende dag for å skrive brev til bestemor og bestefar, tenk så glade de vil bli. Så er det siste mulighet til å se «Myrna Vep» på Kulturhuset.

Tirsdag 9. september

BlåRock har sin sedvanlige filmkveld og viser episode 1-3 i Black Adder serie 1. Kunne du tenke deg å bli med i Utopia, så er det bare å troppe opp på kontoret vårt litt før klokken 16.00. Da har vi nemlig redaksjonsmøte.

Onsdag 10. september

Studentene samles enda en gang for å se Norge kvalifisere seg til VM. Landskampen vises på storskjerm på Hovedgården. Nok en temakveld på BlåRock, i dag er det industri-rock som står for tur.

Torsdag 11. september

DJ Strangefruit, kjent fra sitt program på NRK P3 spiller på SubSirkus. Einar Økland, Fam Ekman og Vigdis Hjort gjester Litteraten på Teaterkafeen kl. 20.00.

Fredag 12. september

«Wallace and Gromit» vises på Fredagskafeen.

STORT!! Wallace and Gromit på Fredagskafeen!!

Deretter kan du se selveste Trang Fødsel i aksjon på SVF, altså UB-kjelleren. Samfunnet står bak konserten. På Teaterkafeen er det jazzkonsert med åpningsjam kl. 22.00. Arrangør er Tromsø Jazzklubb. Obs, obs, i dag er det siste frist for å forhåndsstemme til stortingsvalget på posten.

Lørdag 13. september

Homo Polaris arrangerer fest kl. 21.00, kom ut, kom fram! Kl. 14.30 viser filmklubben «Ut-kantfolk» på Verdensteateret.

Søndag 14. september

Er du så heldig å våkne tidlig og være i god form, burde dette være en fin dag til å utforske

Tromsdalstindens hemmeligheter. Fram med ryggsekk og Kvikk Lunsj. Et annet alternativ er å se en av Hitchcocks klassikere, «Repet» vises nemlig av filmklubben kl. 17.00

Mandag 15. september

I dag er det styremøte i Homo Polaris, møt opp kl. 18.00. Se opp for dansende mennesker i Aud. Max., fra 18.30 går nemlig et grunnkurs i swing av stabelen her. Dessuten må du for all del ikke glemme å benytte deg av stemmeretten din, i dag er det nemlig valg.

Tirsdag 16. september

Episode 4-6 i Black Adder serie 1 vises på BlåRock kl. 21.30. En gyllen anledning for Rowan Atkinson-tilhengere til å nyte helten.

Onsdag 17. september

Hålogaland Teater starter høstsesongen med norgespremiere på stykket «Betroelser», en monolog tolket av Maryon Eilertsen. Debattmøte/foredrag klokka 19.00 hos Tromsø Kunstforening. Tema er «Norsk kunsthåndverk - står det i en særstilling i internasjonal sammenheng?». Utopia nummer 11 kommer til deg.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom Glassburet på ISV.